# My Prezes i Senatorowie

## Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Oznaymuiemy wszem w Obec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mięszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu; iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu drugim Stycznia Tysiąc ośmset dwudziestego pierwszego roku, stósownie do wniesionego i w myśl Artykułu XI. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Projektu, Uchwalono iednomyślno-

ścią

ścią Prawo, mocą którego toż Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy; iż znaczney części Kościołów w Kraju Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu znayduiących się, zbywa na dostatecznym uposażeniu; tudzież, iż fundusze stałe, z których przychody pod szafunek Towarzystwu Dobroczynności oddanemi zostały, nie wystarczaią na opędzenie potrzeb znaczney ilości Ubogich pod Opieką tegoż Towarzystwa w Domu Ogólnym Schronienia zostaiących; — Zważywszy nadto, iż zbyt szczupłe fundusze Szpitalów Parafialnych w Okręgu, niedozwalaią aby Ubodzy z Klassy Włościańskiey dla wieku lub kalectwa w tychże pospolicie przytułku szukaiący, należne znaleźli w nich opatrzenie; w duchu uchwalonych już przez Zgromadzenie Reprezentantów zasad do Prawodawstwa, témczasowo, aż do ogłoszenia nowego Kodexu, stanowi:

ARTY-

## ARTYKUŁ Iwszy

Spadki beztestamentowe: po wszystkich Duchownych, Swieckich i Zakonnikach zniesionych Klasztorów, niemniéy po tych, którzy lubo byli do zgonu Członkami utrzymuiących się Zakonów, iednakowoż przy Kościołach Parafialnych w celu trudnienia się pieczą Dusz lub w iakimkolwiek Urzędzie Publicznym płatnym dożywotnie w tuteyszym Kraju byli umieszczonemi, odtąd., na trzy części dzielić się maią, z następuiącą różnicą: iż w spadku po tych Duchownych, którzy na Beneficya bądź Curata, bądź Simplicia, i wszelkie inne posady Kościelne płatne w tuteyszym Kraju dożywotnie byli installowani, iedna część spadku Kościołowi, druga Ubogim, a trzecia Sukcessorom do obięcia spadku przez Prawo przywołanym, przypaść ma; z spadków zaś bez testamentowych po tych Duchownych, którzy do żadnego Kościoła w szczególno-

ności przywiązanemi dożywotnie nie byli, lecz tylko témczasowo i odwołalnie Zastępczo lub pomocniczo obowiązki Duchowne płatne w Kraju tuteyszym pełnili, tudzież po Duchownych którzy na Urzędach publicznych płatnych w Kraju tuteyszym zostawali, ieżeli obok tego do Kościoła żadnego w tutéyszym Kraju dożywotnie przywiązanemi nie byli, a tym samym do rzędu w punkcie pierwszym wymienionych Duchownych nie należeli, iedną część spadku Ubogim, a dwie trzecie Sukcessorom przez Prawo do spadku przywołanym wydanemi bydź maią.—

ARTYKUŁ IIgi.

W razie gdyby zmarły Duchowny zostawił Krewnych do obięcia spadku uprawnionych, w stanie prawdziwie Ubogim, na tedy część spadku Ubogim tą Ustawą przyznana, nie iuż Ubogim, lecz rzeczonym Krewnym wydaną bydź ma,

uzna-

uznanie prawdziwego nbostwą, zostawia się Władzy Rządzącego Senatu.—

ARTYKUŁ 3ci

Część z każdego bez testamentowego spadku, po Osobie Stanu Duchownego ninieyszą Ustawą Kościołowi przyznana, włączoną bydź ma do funduszòw tego Kościoła, przy ktòrym zmarły Duchowny iako dożywotnie do niego przywiązany ostatecznie zostawał, — w razie zaś gdyby więcéy przed śmiercią razem posiadał Beneficiòw w tym Kraju, lub też do Kościoła Macierzystego przywiązana była Filia, natedy część spadku Kościołowi należąca, w picrwszym razie w proporcyi dochodòw Beneficiata, ktòre z funduszòw do tych Kościołòw przywiązanych czerpał, w ostatnim zaś w proporcyi Dusz pomiędzy rzeczone Kościoły podzieloną bydź ma.—

ARTY-

ARTYKUŁ 4ty

Częśc dla Ubogich przeznaczona, w razie ieżeli równie druga część Kościołowi przypada, należeć będzie do Domu Ogólnego Schronienia Ubogich, ieżeli Kościół w Stolicy znayduie się. — Do Szpitalów zaś Parafialnych mieyscowych, ieżeliby Kościół był w Okręgu. — Gdyby więcey Szpitalów miało Prawo do uczestnictwa z części dla Ubogich przeznączonéy, podział nastąpić powinien wedle przepisu Artykułu poprzedzaiącego. —

ARTYKUŁ 5ty

W wypadkach spadku beztestamentowego gdzie część na Kościół przeznaczona mieysca nie ma, część dla Ubogich przeznaczona ieżeli Duchowny w Mieście Krakowie umrze przypadnie Domowi Ogólnego Schronienia Ubogich, ieżeli zaś w Okręgu, Szpitalowi téy Parafii gdzie zmarł Duchowny bez testamentu. —

Zale-

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała tá, iako prawo od dnia dwudziestego czwartego Stycznia, Tysiąc Ośmset Dwudziestego pierwszego roku obowięzuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była. — Dla podania zaś do publiczney wiadomości, umieścić ią w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy. — Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia dwunastego Stycznia Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego roku. —

*Wodzicki.*

*Mieroszewski Sekr. Jener: Senatu.*

(L. S.)

*Dzień ogłoszenia iest, Dwudziestego czwartego Stycznia* 1821.

*Nro 4677. Dzien. Gł. Senatu.*

# My Przes i Senatorowie

## Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec, i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mięszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, wiadomo czyniemy; iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu Dwudziestym Grudnia 1820 roku, stósownie do wniesionego i w myśl Artykułu XI. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Projektu uchwalone zostało iednomyślnie Prawo, rozciągaiące Kary pieniężne na Opieku-

nów, Jnwentarzów Mass spadkowych niesporządzaiących, w następuiącey Osnowie:

Gdy doświadczenie udowodniło, iż Opiekunowie pomimo włożoney na Nich przez Prawo odpowiedzialności za szkody, któreby z złego zarządu Maiątkiem Małoletnich wyniknąć mogły, po większey części opieszałemi się bydź okazuią, w sporządzaniu Jnwentarzów, do czego Jch Artykuł 451. Kodexu Cywilnego wyraźnie obowiązuie; gdy nadto mieyscowe okoliczności wskazuią potrzebę wcześnego zapobiegania, iżby przez opoźnienie sporządzenia Jnwentarzów Maiątki Małoletnich uszczerbku iakiego nieodniosły; z powodu, iż częstokroć Opiekunowie nieposiadaiąc nieruchomego Maiątku, z któregoby w wypadku zadosyć uczynienie Małoletnim nastąpić mogło, żadnego prawie nie okazuią dla tychże bespieczeństwa; stanowi:

A R.

## ARTYKUŁ I*wszy*

Każdy Opiekun, któryby w terminach przez Prawo oznaczonych niedopilnował spisania Jnwentarza Maiątku do Małoletnich należącego, lub zaszłych w tey mierze przeszkód dostatecznie nieusprawiedliwił, oprócz obowiązku wynadgrodzenia Małoletnim szkód i straconych zysków, iakieby przez opoźnienie się w sporządzeniu Jnwentarza wynikły, w miarę opieszałości okazanéy, ulegnie karze pieniężnéy, od Złotych Sześciu do Złotych Trzechset, którą właściwe Jnstancye Sądowe wymierzać będą.—

## ARTYKUŁ II*gi*.

Taż sama kara pieniężna rozciągać się ma do Notaryuszów, Pisarzów Aktowych, Pisarzów Sądu Pokoju, Woytów i Jch Zastępców, zgoła do wszystkich, którym z mocy Urzędu lub Delegacyi Sądowéy spisywanie Jnwentarzów Maiątku Małoletnich powierzonym zostaie, ile

kroć-

krоćby się dopuścili zwłoki w spisaniu tychże,—

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta iako Prawo od dnia Pierwszego Miesiąca Lutego, Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego roku obowiązuiąca uważaną, i od kogo należy dopełnioną była.— Dla podania zaś do publiczney wiadomości umieścić ią w Dzienniku rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.—

Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia Dwudziestego Dziewiątego Grudnia, Tysiąc Ośmset Dwudziestego roku.—

*Wodzicki.*

*Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.*

(L. S.)

*Dzień ogłoszenia iest, Pierwszy Miesiąca Lutego* 1821. *Roku.*

# My Prezes i Senatorowie

## Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Oznaymuiemy wszem w Obec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mięszkańcom Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu; iż na posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu drugim Stycznia roku bieżącego, stósownie do wniesionego i w myśl Artykułu XI. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Projektu, zapadło iednomyślnością Prawo; mocą którego toż

Zgro-

Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy, iż częstokroć czyniący Zapisy na fundusz Ubogich, nie wyrażaią Nazwiska Jnstytutu takowemi Opiekuiącego się, a w podobnym razie wynikaiąca wątpliwość i dwuznaczność, staie się przyczyną sporów między iednym a drugim zakładem, których aczkolwiek zasady i cele są w styczności, różnią się iednak w sposobie używania funduszów; stanowi:

ARTYKUŁ 1*wszy*

Wszelkie Zapisy iakiegokolwiek bądź rodzaiu, czyli to przez Tranzakcyą między żyiącemi, czyli przez Testament czynione, na rzecz któregokolwiek z istnieiących dotąd w Kraju Wolnego Miasta Krakowa pobożnych Jnstytutów, iakiemi są: Archikonfraternja Miłosierdzia, i Banku Pobożnego, Szpital Sgo Łazarza na Wesoły, Szpital Braci Miłosierdzia, Towarzystwo Dobroczynności i t. d. maią wyrażać w przeznaczeniu swoiém tytuł

Jn-

Jnstytutu, lub gatunek tych Ubogich, któremi się ieden z znayduiących się tu Zakładów opiekuie.

ARTYKUŁ 2*gi*

Gdy w Tranzakcyi, Zapisie, lub Testamencie, znaydzie się ogólny wyraz *dla Ubogich* bez żadnego innego odróżniaiącego przymiotnika, lub okoliczności mogących wskazać myśl Dobroczyńców i Fundatorów: Zapis takowy rozumieć się ma wyłącznie dla Ubogich w Domu schronienia pod Opieką Towarzystwa Dobroczynności w Krakowie zostaiących. —

ARTYKUŁ 3*ci*

Równie pod ogólnym wyrazem Żebrzących rozumieć się maią Ubodzy w Domu tymże ogólnego schronienia zostaiący. —

*Zalecamy* przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako prawo od dnia pier-

wsze-

wszego Miesiąca Lutego, Tysiąc Ośmset Dwudziestego pierwszego roku obowiązuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była. — Dla podania zaś do powszechnéy wiadomości, umieścić ią w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy. — Działo się na Posiedzeniu Naszém w Krakowie dnia Osmego Stycznia Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego roku. —

*Wodzicki.*

*Mieroszewski Sekr. Jener: Senatu.*

(L. S.)

*Dzień ogłoszenia iest, Pierwszy Lutego, Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego Roku.* —

# My Przes i Senatorowie

## Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec, i każdemū z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mięszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, wiadomo czyniemy; że na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu Dwudziestym Dziewiątym Grudnia Tysiąc Ośmset Dwudziestego roku, stósownie do wniesionego i w myśl Artykułu XI. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Projektu uchwa-

uchwalone iednomyślnością zostało Prawo; mocą którego toż Zgromadzenie Reprezentantów: Zważaiąc, iż w Wolnym Mieście Krakowie i Jego Okręgu, z mocy Ustawy Seymowey w dniu 23. Grudnia Roku 1818. zapadłéy, trwaiące dotąd Moratorium z dniem 1go Stycznia 1821. zupełnie ustaie; niemniéy iż Artykuł 11. Kodexu Cywilnego zastrzegaiący wzaiemność względem Obywateli Zagranicznych co do używania przez Nich Praw Cywilnych w Kraju tuteyszym, nie obeymuie dosyć iasnych w téy mierze prawideł; w celu rozwinięcia rzeczonego Artykułu, z zastósowaniem go do uchylonego w Kraju tuteyszym Moratorium, a tym samym zasłonienia Obywateli tuteyszych od poszukiwania na Nich wierzytelności Hypotecznych przez Obywateli tych Krajów, gdzie dotąd Moratorium uchylonym nie zostało, stanowi.

ARTY-

## ARTYKUŁ I*wszy*

Obywatele Zagranicznych Krajów, w których albo iuż teraz trwa Moratorium, lub nieograniczona wolność Sądom służąca rozkładania wierzytelnych należytości na Raty dłuższe nad rok ieden, albo w którychby na przyszłość podobne Ustawy zaprowadzonemi zostały, o tyle tylko będą mogli poszukiwać wypłaty Kapitałów Hypotecznych na Obywatelu lub Mieszkańcu tuteyszym, i odwoływać się do Dobrodzieystwa nie dłuższego podziału na Raty nad rok ieden, o ile Wierzyciele tuteyszo Krajowi, mogą iey poszukiwać w Krajach przez tychże Obywateli zamieszkałych; zupełną zatém wzaiemność w téy mierze zachowaną mieć chcemy.

## ARTYKUŁ II*gi.*

Zapobiegaiąc wszelkiemu ninieyszéy Ustawy podeyściu, stanowiemy; iż przy

wszel-

wszelkich Cessyach przez Obywateli za Granicą zamieszkałych pomiędzy Niemi lub tuteyszym Obywatelem lub Mieszkańcem, pod iakimkolwiek bądź tytułem, iako to: sprzedarzy, zamiany, darowizny, alimentacyi, wyposażenia, a nawet spadku i t. p. zrobionych, na Prawa pierwiastkowego Wierzyciela wzgląd iedynie mianym bydź ma, tak dalece: iż Nabywcy nie będzie służyło inne Prawo, iak iedynie takie, iakie służyło pierwiastkowemu Wierzycielowi, który co do tego czynu z nowym Wierzytelności Nabywcą, za iednę Osobę uważanym bydź ma.—

## A R T Y K U Ł III*ci*

Przychodnie w tym Kraju osiadaiący, tudzież Obywatele Dwóch Krajowi, główne zamieszkanie za granicą gdzie trwa Moratorium maiący, chociażby swe stałe główne zamieszkanie w tym Kraju zadeklarowali, względem poszuki-

szukiwania Summ Hypotecznych, przed ogłoszeniem niniéyszéy Ustawy, przez kogokolwiek bądź zaciągnionych, a przez Nich pod iakimkolwiek tytułem nabytych, lub Im samym pierwiastkowo należących, uważanemi bydź maią iako Zagraniczni i nie będą się mogli odwoływać do Dobrodzieystwa Ustawy Moratorium znoszącéy, aż po upłynieniu stałego głównego Ich przez pięć lat w tym Kraju zamięszkania, wyiąwszy iedynie ten przypadek, gdyby przed upłynieniem lat pięciu, Moratorium wcześniéy ustało w tym Kraju, z którego rzeczeni Przychodnie przybyli, lub w którym Obywatele Dwóch Krajowi przed przeniesieniem się do Kraju tuteyszego główne mieli zamieszkanie.—

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta iako Prawo od dnia Pierwszego Miesiąca Lutego, Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego roku obowięzu-

iące

iące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była.— Dla podania zaś do publiczney wiadomości umieścić ią w Dzienniku rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.—

Działo się na Posiedzeniu Naszém dnia Osmego Stycznia, Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego roku.—

*Wodzicki.*

*Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.*

(L. S.)

*Dzień ogłoszenia iest, Pierwszy Miesiąca Lutego* 1821. *Roku.*

# My Prezes i Senatorowie

## Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec, i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mięszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, wiadomo czyniemy; iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu Osmym Stycznia Tysiąc Ośmset Dwudziestego pierwszego roku, stósownie do wniesionego i w myśl Artykułu XI. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Projektu uchwalone zo-

stało

stało iednomyślnie Prawo; Mocą które-go toż Zgromadzenie Reprezentantów: Zważywszy, iż Artykuł 537. Kodexu Cywilnego dotąd obowiązuiący, dopuszcza oddzielnych form i praw deł, podług których Dobra do prywatnych Osòb nienależące, Administrowanemi i alienowanemi bydź maią; a nadto zważywszy, iż lubo zeszłe Rządy ogłosiły w tey mierze pewne przepisy, iednakowoż te rozrzuconemi będąc po obszernych Zbiorach Ustaw, dziś iuż trudnych do nabycia, do wiadomości powszechney z łatwością nie dochodzą, i pomimo tego dla zaszłych zmian w Organizacyi Władz Kraju tuteyszego, nieiakiey odmiany potrzebuią; w celu zabespieczenia Maiątków Jnstytutów, Korporacyów, i Gmin, które naytrafniey osiągniętem bydź może przez odnowienie wydanych iuż w tey mierze od zeszłych Rządów przepisów i zebranie Jch w iedną Ustawę, z dołączeniem niektó-

rych

rych odmian, których wprowadzenia o-becny stan Organizacyi Kraju i mieyscowe potrzeby wymagaią, stanowi: —

## TYTUŁ I.

### *O Alienacyi funduszów do Instytutów Korporacyów i Gmin należących.*

### ARTYKUŁ 1szy

Wszystkim Instytutom, tak Duchownym jak Swieckim Korporacyom, i Gminom, zabrania się wszelka sprzedarz, zamiana, ustąpienie, darowizna, słowem wszelka alienacya funduszowey własności, bez otrzymanego wprzód na to Rządowego zezwolenia, które w dwóch tylko przypadkach to iest, konieczney potrzeby, lub widocznego pożytku udzielonym bydź może.

### ARTYKUŁ 2gi.

Zezwolenie na Alienacyą za poprzednim wysłuchaniem zdań Senatora czu-

waiacego nad sprawami Jnstytutòw, Sądu Pokoju właściwego Okręgu, Przełożonych nad Jnstytutami, lub Kollatorów, tudzież za porozumieniem się w przód Rządu z Władzą Duchowną, ieżeli iedzie o Alienacyą Własności Kościelnych lub Duchownych udzielonym bydź ma.—

### ARTYKUŁ 3ci

Do Funduszowych własności, których Alienacya zabronioną została, odnoszą się nietylko Dobra nieruchome, Kapitały, służebności, zgoła wszelkie prawa rzeczowe, ale nawet i ruchomości, bez względu na ich wartość, iak skoro te są własnością Jnstytutu, Korporacyi, lub Gminy; użytki bieżące z własności funduszowych ciągnione niepodlegaią bynaymniey zakazowi alienacyi, i alienowanemi bydź mogą podług upodobania, z zachowaniem iednak przepisów w Tytule III. niniejszey Ustawy zawartych.—

ARTY-

### ARTYKUŁ 4ty

Żaden Kapitał funduszowy przez Instytut, Korporacyą lub Gminę wypowiadanym, a tem mniey podnoszonym, lokowanym, i przenoszonym bydź niemoże, bez zyskania na to Rządowego zezwolenia.—

### ARTYKUŁ 5ty

Wszyscy, których nieruchomości Kapitałami funduszowemi obciążonemi są,— niepowinni ani tuteyszo Krajowym, ani Zagranicznym Instytutom, Korporacyom, lub Gminóm, bez wyraźnego zezwolenia Rządu takowych Kapitałów wydawać, a to pod nieważnością czynioney wypłaty.—

### ARTYKUŁ 6ty

Nabywaiący przeciwko ninieyszemu zakazowi, iakąkolwiek własność funduszową, powrócić ią obowiązanemi są bez żadnego wynadgrodzenia od Instytutu, Korporacyi, lub Gminy, a gdyby zwrócenie

tey-

teyże w naturze stało się niepodobnym, winni złożyć iey wartość całkowitą.—

## TYTUŁ II.

### *O obciążaniu Funduszów, do Instytutów, Korporacyów, lub Gmin należących.*

### ARTYKUŁ 7my

Jak zupełna Alienacya Funduszów bez upoważnienia Rządu przedsiewzięta, łatwo maiątkom Instytutów, Korporacyów, lub Gmin, uszczerbek przynieść może, tak i obciążanie ich bądź długami, bądź służebnościami. Z względu tego zabrania się wszelkim Instytutom tak Duchownym, iak Swieckim, Korporacyom, i Gminom, zaciągnienie iakichkolwiek bądź długów, bądź prosto, bądź ubocznie, iako to: przez dawanie poręki za trzeciego, przeymowanie cudzych zobowiązań, choćby z wstąpieniem w Prawa Wierzycieli, tudzież ustanowianie służebności na nieruchomościach funduszowych, dawanie ich

w za-

w zastaw, zapisywanie Wierzycielom na tychże iakiego bespieczeństwa, bez zyskania na to od Rządu szczególnego upoważnienia, które tylko w dwòch przypadkach to iest koniecznej potrzeby, i widocznego pożytku, za wysłuchaniem w przód Urzędów i Stron w Artykule II. ninieyszey Ustawy wymienionych, wydawanym bydź ma.—

## ARTYKUŁ 8my

Wszelkie zobowiązania przeciw zakazowi powyższym Artykułem obiętemu, przez Instytuta, Korporacye, lub Gminy, zaciągnięte, maią bydź za nieważne uznanemi, — i Wierzyciele tudzież Ci wszyscy, którzy z mocy Aktów zakazowi powyższemu przeciwnych, prawa iakiegokolwiek nabydź usiłowali, nie będą mogli ani o długi, ani o prawa swoie upomnić się od Instytutów, Korporacyi, lub Gminy, ale nadto wzięte w zastaw rzeczy funduszowe bez żadnego od tychże Osób

moral-

moralnych wynagrodzenia, zwrócić powinni.—

ARTYKUŁ 9ty

Gdy prawo na obeymuiących spadki, wkłada obowiązek opłacania wszelkich długów, massę Testatora ciążących, i zaspokaiania Legatów przezeń poczynionych, które częstokroć przenoszą korzyści, iakie Instytut, Korporacya, lub Gmina, z Massy spadkowey osiągnąć może, przeto stanowi się za prawidło, że Instytuta, Korporacye, i Gminy, nie będą mogły obeymować żadnych spadków, bez wiedzy i zezwolenia Rządu.—

## TYTUŁ III.

*O użytkowaniu z Fundvszow, do Instytutow Gmin lub Korporacyow należących.*—

ARTYKUŁ 10ty

Dochody z Realności funduszowych dwoiakim sposobem ciągnionemi bydź

mo-

mogą, albo przez bezpośrednie prowadzenie w nich Gospodarstwa, z strony Instytutów, Korporacyów, lub Gmin, których są własnością, lub też przez wypuszczenie Ich w Dzierżawę. —

ARTYKUŁ 11ty

Gdy zaś często przytrafia się, iż Instytuta, Korporacye, lub Gminy, przy wypuszczaniu w Dzierżawę Realności funduszowyeb, lub połączonych z niemi Praw, nieostrożnym opisywaniem się w Kontraktach daią powód do licznych sporów, i szkód ztąd dla maiątku funduszowego wynikaiących; przeto odtąd wszelkie Kontrakty o Dzierżawę Realności funduszowych, lub połączonych z niemi Praw zawierać się maiące, poprzednio w punktach swych Rządowi do zatwierdzenia przedstawionemi bydź maią, a dopiero po uzyskaniu ich zatwierdzenia, przed Notaryuszami Publicznemi,

bez

bez żadney w nich odmiany pod nieważnością, niemniey obowiązkiem wynadgrodzenia z strony Dzierżawcy wszelkich szkod ztąd funduszowi wyrządzonych, i utratą prawa upominania się o zwrot zaliczonego Czyńszu Dzierżawnego, od Instytutu, Korporacyi, lub Gminy, zawieranemi bydź maią. —

## ARTYKUŁ 12*ty*

Jeżeli Realności, lub połączone z niemi Prawa należeć będą do funduszu Kościelnego lub Duchownego, na tedy nayprzód, wzmiankowane punkta do Kontraktu przez Beneficyatów lub przełożonych nad Zgromadzeniami Duchownemi, Władzy Duchowney przedstawionemi, a dopiero przez tęż z opinią Rządowi do zatwierdzenia przesłanemi bydź maią. —

## ARTYKUŁ 13*sty*

Zostawia się woli każdego Beneficyata, iako Dożywotnie użytkuiącego z swe-

go

go funduszu, obok zachowania przepisanych powyższemi Artykułami Formalności, wypuścić w Dzierżawę kilkoletnią, Dochody i użytki z swego Beneficium, iednak w razie śmierci Jego, rezygnacyi, lub oddalenia go z Beneficyum, niedłużey podobna Dzierżawa trwać będzie mogła, iak do końca roku Ekonomicznego, w ktorym Beneficiat użytkować z swego Beneficium zaprzestał, i Dzierżawca ustąpiwszy z Dzierżawy, pretensyi swey tylko na osobistym Majątku Beneficyata, lub pozostałéy po Nim spadkowéy Massie poszukiwać może.—

## ARTYKUŁ 14sty

Realności, i połączone z niemi Prawa, których Właścicielami są Klasztory i inne Zgromadzenia Duchowne, mogą bydź obok zachowania przepisanych formalności, wypuszczanemi w Dzierżawę z wolney ręki, lecz nie na dłuższy czas iak na lat trzy.—

ARTY-

## ARTYKUŁ 15*sty*

Za prawidło stanowi się, iż wszelkie Realności lub prawa z niemi połączone, ieżeli składaią Fundusz Jnstytutów Swieckich, Korporacyów, lub Gmin, przez Publiczną Licytacyą więcey ofiaruiącemu w Dzierżawę wypuszczonemi bydź maią, pomimo tego iednak wolno będzie Rządowi zezwolić na wypuszczenie ich w Dzierżawę z wolney ręki, gdyby okazało się w szczególnym wypadku, iż wydzierżawienie podobne korzystnieyszym byłoby dla własności funduszowéy. —

## ARTYKUŁ 16*sty*

Jnstytuta tak Duchowne iak Swieckie, Korporacye, i Gminy, niebędą mogły pobierać od Dłużników funduszowych, czyli to prowizyi, czy czynszów, czyli nakoniec Dziesięcin, i têm podobnych należytości funduszowych, rocznie opłacanych, iak za rok ieden, i to bie-

ża-

łącys równie jak dłużnik funduszowy niebędzie mocnym, iakichkolwiek w tey mierze Anticipacyi czynić, a to pod przepadkiem tego, coby na lata następne zaliczył; i obowiązkiem, powtórnego teyże samey należytości opłacania. —

## TYTUŁ IV.

## *Urządzenie Ogólne.*

### ARTYKUŁ 17sty

Przełożeni nad Jnstytutami, lub Korporacyą, tudzież Administruiący Maiątek Gminny, a nakoniec szczególni posiadacze Beneficiów, którzyby własnośó funduszową, pomimo zakazu w ninieyszey Ustawie zawartego, alienować lub obciążać ważyli się, niemniey gdyby przepisów w Tytule III. ninieyszéy Ustawy zawartych niezachowywali, oprócz kar Ustawami za przeniewierzenie się przepisanych, winni będą wszelkie szkody funduszowi wyrządzone, z własnego maiątku

wy-

wynadgrodzić, a nadto, z Urzędu powierzonego Jm przełożeństwa lub Administracyi złożonemi bydź maią, a to przez Władzę Duchowną, ieżeli przełożonemi będą nad Instytutem Duchownym; przez Rząd zaś, ieżeli Jm Administracya Instytutu Swieckiego, Korporacyi, lub własności Gminney, powierzoną została. Winni są nadto powrócić Nabywcy to, co za własność alienowaną powzięli, tudzież wynadgrodzić Mu, z własnego Maiątku wszelkie szkody, i straty, któreby poniosł. — Szczególnie zaś Beneficyaci, oprócz powyższego Rygoru za niezdatnych do dalszego posiadania tego Beneficium uznanemi zostaną, którego własność alienować, obciążyć, lub też użytkować z niego, w sposób, ninieyszą Ustawą zabroniony poważyli się, a następnie przez Władzę Duchowną, od tego Beneficium oddalonemi będą.—

ARTY-

## ARTYKUŁ 18sty

Gdy Przełożeni nad Zakonami nic oddzielnie nieposiadaią, i bez wiedzy, i zezwolenia Zgromadzeń, którym przewodniczą, nic pospolicie według Reguł Zakonów przedsiębrać niemogą; i gdy nadto, zdarzyć się może, iż alienacya, obciążenie, lub zarządzenie własnością funduszową, w sposób ninieyszą Ustawą zabroniony, nie iuż przez Przełożonych samych, lub Administratorów, lecz przez Jnstytut, lub Korporacyą dokonanym zostało, przeto w takowych przypadkach, gdyby własność alienowana, lub zastawiona, ani Jey wartość powróconą bydź niemogła, ani też szkody funduszowi wyrządzone skąd inąd nie były wynadgrodzonemi, dochody Jnstytutu lub Korporacyi, aż do zupełnego zadosyć uczynienia funduszowi, za poprzednim Rządu z Władzą Duchowną, ieżeli rzecz idzie o Jnstytut Duchowny, porozumieniem się, w Administra-

cyię wziętemi bydź maią, obok zostawienia Instytutowi lub Korporacyi części pewney dochodów, na opędzenie własnych potrzeb —

ARTYKUŁ 19sty

Zabrania się Pisarzom Trybunałów, Notaryuszom Publicznym, i Konserwatorom Hypoteki, przyimowanie do Akt Publicznych, wszelkich przeciwnych ninieyszey Ustawie Deklaracyi, Kontraktów, zgoła wszelkiego gatunku zeznań, a to pod karą pieniężną, w miarę przewinienia od Złpols: 50 do Złpols: 500. przez Senat wymierzyć się maiącą, a nawet złożenia z Urzędu w razie, gdyby po raz trzeci Akt przeciwny ninieyszey Ustawie przyiąć poważyli się. —

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia piętnastego Lutego Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego roku obowiązuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była.— Dla podania zaś do powszechney wiadomości umieścić ią w Dzienniku rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.— Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia Szesnastego Stycznia, Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego roku.—

*Wodzicki.*

*Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.*

(L. S.)

*Dzień ogłoszenia iest,* 15ty *Lutego* 1821.

*Nro 4626. Dzien. Gł. Senatu.*

# My Prezes i Senatorowie

## Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszém w obec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, wiadomo czyniemy, iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu pietnastym Grudnia 1820. roku, stósownie do wniesionego i w myśl Artykułu XI. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Proiektu, uchwalone zostało iednomyślnie Prawo

prze-

przeniesienia Zgromadzenia PP. Koletek na Stradomiu przy Krakowie do Klasztoru PP. Bernardynek u S. Jozefa, przy Ulicy S. Jozefa w Krakowie; — mocą którego rzeczone Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy, iż Zgromadzenie PP. Koletek na Stradomiu przy Krakowie z trzech iedynie Professek składaiące się, i niebędące w stanie dla braku Funduszów utrzymywać własnych Klasztornych Gmachów, innego dla siebie potrzebuie umieszczenia; końcem zasłonienia rzeczonych Gmachów od dalszego spustoszenia, i sprzedarzą onych powiększenia Funduszów Zgromadzenia PP. Koletek, stanowi:

## ARTYKUŁ 1szy

Zgromadzenie PP. Koletek przeniesionym bydź ma do Klasztoru PP. Bernardynek przy Kościele S. Jozefa w Krakowie będącego, i wspólnie z tymże Zgromadzeniem mieścić się.—

ARTY-

## ARTYKUŁ 2gi

Gmachy Klasztorne PP. Koletek wspólnie z Placami i Budowlami do nich należącemi, maią bydź sprzedanemi, a zebrane ztąd Summy do Funduszów Zgromadzenia PP. Koletek przyłączonemi.

## ARTYKUŁ 3ci

Wszystkie w ogólności Fundusze, stanowiące uposażenie Zgromadzenia PP. Koletek, zachowuią się przy swym pierwiastkowym przeznaczeniu, a wewnętrzne urządzenie tego Połączenia, Władza Duchowna do skutku przywiedzie, i pod zatwierdzenie Senatu podda.—

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta iako Prawo od dnia pierwszego miesiąca Marca roku Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego obowięzuiące uważana, i od kogo należy dopełniona

ną była.— Dla podania zaś do publiczney wiadomości, umieścić Ją w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy— Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia dwudziestego pierwszego Grudnia, Tysiąc Ośmset Dwudziestego Roku.—

*Wodzicki.*

*Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.*
(L. S.)

*Dzień ogłoszenia iest pierwszy miesiąca Marca* 1821. *Roku.*—

# My Prezes i Senatorowie

Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu:

Wszem w obec, i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, wiadomo czyniemy; iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu dwudziestym dziewiątym Grudnia, tysiącznego, ośmsetnego dwudziestego roku, stósownie do wniesionego w myśl Artykułu XI. Konstytu-

cyi,

cyi, poprzednio od Senatu przyiętego Projektu, uchwalone zostało jednomyślnie Prawo, nakazuiące exkameracyą funduszów należących dawniey do Kanoniów Krzeszowickiey, i Karniowskiey; Mocą którego rzeczone Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy, ż Nayiaśnieyszy Cesarz Wszech Rossyi Król Polski, wspaniały Protektor Kraju tuteyszego, wedle osnowy Artykułu 8. Konstytucyi, fundusze dawniey do zabranych na Skarb Kanoniów Karniowskiey, i Krzeszowskiey należące, a w Królestwie Polskim położone, exkamerować nakazał; gdy część tychże funduszów również w Kraju Wolnego Miasta Krakowa, i Jego Okręgu znayduie się, i na mocy uskutecznioney przez zeszłe Rządy inkameracyi, składa dotąd rubrykę dochodów Skarbu publicznego, stanowi: —

Fundusze, które dawniey do zabranych na Skarb Kanoniów Karniowska, i

Krze-

Krzeszowska zwanych należały, i dotąd do Skarbu Miasta Wolnego Krakowa, i Jego Okręgu wpływaią, maią bydź z dniem pierwszym Czerwca roku Tysiącznego Ośmsetnego Dwudziestego Pierwszego exkamerowanemi, i rzeczonym Kanoniom zwróconemi.—

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia pierwszego Marca, Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego roku obowiązuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była.— Dla podania zaś do publiczney wiadomości umieścić ią w Dzienniku rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.— Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia trzeciego Stycznia, Tysiąc Ośmset Dwudzietego Pierwszego roku.—

*Wodzicki.*

*Mieroszewski Sekr. Jener: Senatu.*

L. S.

*Dzień ogłoszenia iest 1szy Marca* 1821.—

*Nro* 190 *Dzien: Gł: Senatu.*

# MY PREZES I SENATOROWIE

## WOLNEGO MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU.

Wszem w obec, i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, wiadomo czyniemy; iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu Osmym Stycznia Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego Roku odbytym, jednomyślnością Uchwalone zostało Prawo, Mocą którego toż Zgromadzenie Reprezentantów zważając,

ile ustanowienie zasad wolności Handlu w sposób odpowiadający zamiarom Trzech Nayjaśnieyszych Dworów, a razem zapewniający przez umiarkowane ograniczenia Kredyt Publiczny, przyłożyć się może do wzrostu tego użytecznego i szczególnie Klassę możnieyszą Obywateli Stolicy teteyszey zatrudniającego przemysłu uchwala

# PRAWO

## *O urządzeniu wolności Handlu*

## TYTUŁ I.

### Zasady Ogólne.

### ARTYKUŁ I.

Liczba Kupców handlujących w Mieście Wolnym Krakowie i Jego Okręgu, nie będzie mogła bydź nigdy ograniczoną.

## ARTYKUŁ 2.

Handel nie będzie mógł bydź ograniczonym, ani do szczególnego rodzaju, ani do pewnego gatunku, ani do ilości Towarów, owszem każdy Kupiec, będzie miał nieograniczoną wolnosć handlowania wszelkiemi Artykułami będącemi przedmiotem Handlu.

## ARTYKUŁ 3.

Kupcom zagranicznym momentalnie dla spekulacyi z Towarami do Kraju Wolnego Miasta Krakowa przybywającym, nie będzie wolno cząstkowo sprzedawać swych Towarów, wyjąwszy czas Jarmarków, hurtem zaś będzie Im wolno takowe sprzedawać, lub zamienne Układy robić, podług upodobania i każdego czasu, bądź z Kupcami Krajowemi,

bądź z zagranicznemi, bądź nakoniec z innemi do Klassy Kupców nienależącemi Osobami.—

## ARTYKUŁ 4.

Kupcy Zagraniczni chcący utrzymować w Kraju Miasta Wolnego Krakowa stałe składy Towarów dla prowadzenia Handlu hurtowego, bądź przez siebie samych, bądź przez swych Kommissantów, powinni bydź Członkami Kongregacyi Kupieckiey, i mieć własność nieruchomą wartości Sześć Tysięcy Złotych Polskich przynaymniey.—

## ARTYKUŁ 5.

Wszystkim Rzemieślnikom, Rękodzielnikom, Fabrykantom i wszelkiego rodzaju Profesyonistom wolno będzie pierwsze Materyały do ich Professyi należące,

sprowadzać w prost z Zagranicy, i wyrabiać z nich Fabrykata; wolno Im oraz będzie utrzymować Składy, Sklepy i Kramy, dla wystawienia w nich na publiczną sprzedarz cząstkową lub hurtową Fabrykatów, płodem własney Ich pracy będących.

## ARTYKUŁ 6.

Spekulantom Zagranicznym trudniącym się cząstkową sprzedarzą rozmaitych Towarów, i roznoszeniem tychże po Domach, sprzedarz takowa w Mieście Krakowie tylko w czasie Jarmarków dozwolona będzie.

## ARTYKUŁ 7.

Mieszkańcy Starozakonni co do wolności Handlu, używać będą stósownie do §. 21. Statutu Klassę Starozakonnych

urządzającego, tych samych Praw, co i Kupcy Chrześcianie, i ulegać będą tym samym przepisom i warunkom, jakie dla Klassy handlujących tak w ogólności jak i w szczególności są przepisane.

### ARTYKUŁ 8.

Handel wszelkiemi Produktami Krajowemi tak surowemi jak i przerobionemi, wolnym jest dla wszystkich Mieszkańców bez ograniczenia, wyjąwszy cząstkową sprzedarz Trunków Krajowych, która oddzielnemi przepisami urządzoną jest.—

## TYTUŁ II.

### *O Kongregacyi Kupieckiey.*

### ARTYKUŁ 9.

W Mieście Krakowie i Jego Okręgu, będzie jedno tylko Zgromadzenie Kupców,

pod dawnym jego Nazwiskiem Kongregacya Kupiecka, jednakże gdyby w Miasteczkach Okręgowych za wzrostem Handlu pomnożyła się z czasem liczba Kupców, Senat mocen będzie zaprowadzić w tychże więcey Zgromadzeń Kupieckich na tychże samych zasadach, które nznieyszém Urządzeniom są wskazane dla Kongregacyi Kupieckiey w Krakowie.

### ARTYKUŁ 10.

Mieszkańcy wyznania Moyżeszowego, bawiący się Kupiectwem, nie będą mogli stanowić oddzielney Kongregacyi Kupieckiey.

### ARTYKUŁ 11.

Kupcy Żydzi którzyby udowodnili:

1) Iż od trzech lat przynaymniey prowadzą jaki rodzay Kupiectwa, w Mie-

ście Krakowie i Jego Okręgu tudzież, Podatek Osobisty jako Kupcy opłacali; tudzież że utrzymują Księgi Kupieckie Kodexem Handlowym przepisane w językach Polskim lub Niemieckim.

2) Iż posiadają Funduszu w zaspokojonych własnych Towarach naymniey Złot: pols: 5000. będą mogli bydź przypuszczonemi do Kongregacyi Kupieckiey, i znaydować się na Jey posiedzeniach z głosem doradczym, ile razy Kongregacya Kupiecka uzna potrzebę wezwania ich na Obrady swoje. Ci zaś, którzy dopełnią warunków, zastrzeżonych Statutem Urządzającym Klassę Starozakonnych, zapewniających Im używanie Praw Politycznych, będą mieli prawo głosowania, i bydź obranemi na Urzędni-

ków od wolnego wyboru Kongregacyi zawisłych.

ARTYKUŁ 12.

W Kongregacyi Kupieckiey jak dotąd, będzie czterech Starszych i dwunastu Radców.— Skład ten Urzędników utrzymować będzie całą Administracyą, tak Starsi jak Radcy obieranemi będą większością głosów sekretnych w końcu każdego Roku.— Wybory te potrzebować będą zatwierdzenia Senatu.— Pierwszy Starszy kierować będzie całą Administracyą i Obradami Kongregacyi, a w razie nieobecności Jego, zastąpi Go starszy z kolei.— Senat po wysłuchaniu zdania Kongregacyi Kupieckiey, oznaczy przedmioty mające bydź roztrząsanemi na ogólnych Zgromadzeniach, niemniey przedmioty należące do szczególnych Zgromadzeń składających się z samych jedynie Urzę-

dników, oraz oznaczy liczbę Osób Komplet stanowić mających.

ARTYKUŁ 13.

Posiedzenia Kongregacyi Kupieckiey, odbywać się będą w obecności Senatora na ten koniec od Senatu delegowanego, Protokół posiedzeń utrzymowanym będzie przez Sekretarza obranego przez Skład Urzędników Kongregacyi.— Urząd Sekretarza może bydź płatny i dożywotni, jeżeli Kongregacya uzna tego potrzebę.

ARTYKUŁ 14.

Do zakresu działań Kongregacyi Kupieckiey należeć będzie:

1) Cała Administracya Kassy i wszelkich Funduszów własność Kongregacyi Kupieckiey stanowiących.
2) Przyimowanie Uczniów.

3) Wyzwalanie tychże na Czeladników.
4) Przyimowanie Osób Kwalifikowanych na Kupców.
5) Przedstawienie Senatowi podwóyney Listy Kandydatów na Radzców Rady Handlowey.
6) Przedstawianie Kandydatów na Starszych i Sekretarza Giełdy.

ARTYKUŁ 15.

Sposób przyjmowania Uczniów, lata Nauki, sposób wyzwalania, i lata wprawy po wyzwoleniu, niemniey sposób przyjmowania Osób na Członków Kongregacyi, nakoniec opłaty i kary porządkowe, tudzież stósunki pomiędzy Uczniami Czeladzią i Jch Pryncypałami, Senat po wysłuchaniu zdania Kongregacyi Kupieckiey, oddzielnym Urządzeniem ogłosi.

ARTYKUŁ 16.

Starsi żadnych składek bez wiedzy i

zatwierdzenia Rozkładu przez Senat na Kupców nakładać nie będą mocni.

## ARTYKUŁ 17.

Warunki do zostania Kupcem będą następujące:

1) Każdy ubiegający się winien złożyć wiary godne Swiadectwa dobrego sprawowania się.

2) Złożyć List wyzwolenia i Swiadectwo z odbytey wprawy Czeladniczey.

3) Udowodnić, iż posiada wiadomość utrzymowania Książek Kupieckich Prawem przepisanych. Wdowy zaś po zmarłych Kupcach pozostałe, a tym samym do dalszego prowadzenia Handlu upoważnione, tudzież pozostałe po Kupcu Małoletne Dzieci, obowiązanemi będą prowadzić swóy

Handel przez Osobę usposobienie dopiero wspomnione posiadającą.

4) Udowodnić, że posiada potrzebny Fundusz do założenia Handlu.— Fundusz zaś potrzebny zastósowany do rodzaju Handlu, równie jak i sposób okazania tego Funduszu, Senat po zasiągnieniu opinii Kongregacyi Kupieckiey oznaczy, który mnieyszym bydź nie może jak Złotych Polskich Pięć Tysięcy, a większy wymagany, jak Złotych Polskich Dwadzieścia pięć tysięcy, w zaspokojonych Towarach, albo w zaręczeniach Hypotecznych.

## ARTYKUŁ 18.

Gdyby Kongregacya Kupiecka odmówiła przyjęcia, Senat po sprawdzeniu Kwalifikacyi przez mianowanych z swey

strony pięciu Kupców, jako Znawców mających wprzód przysiądz na rzetelność zdania, wyda Mu pozwolenie do prowadzenia Handlu, i poleci Go w pisać do Listy Kupców Decyzyą swą, która będzie ostateczną. — Opinia jednak rzeczonych pięciu Kupców w ten czas tylko będzie dla Senatu obowięzującą, gdy będzie jednomyślną. — Tworzenie Kupców honorowych, na przyszłość mieysca niema.— Bankructwo również pozbawia prawa należenia do Kongregacyi, i używania Praw do tego przywiązanych, dopóki Sądowe uprawnienie (Rehabilitatio) nienastąpi.

## ARTYKUŁ 19.

Senat urządzi oddzielne Zgromadzenie Kramarzy w sposób naydogodnieyszy. Chcąc zaś z jedney strony ułatwić Kramarzom wstęp do ich Zgromadzenia, a

z drugiey strony zakreślić pewne granice czynności Kramarskich, i zapobiedz nadużyciom mogącym mieć szkodliwy wpływ na kredyt publiczny, stanowi się:

1) Iż chcący zostać Kramarzami, winni będą okazać nayprzód Fundusz przynaymniey Złotych polskich Sto.

2) Iż niebędą mogli sami sprowadzać Towarów z Zagranicy, lecz brać powinni takowe od Kupców mieyscowych.

3) Niebędą mogli trudnić się Interessami Wexlowemi Kommissowemi i Spedycyami za Granicą.

4) Iż niesłużу Im Prawo przyimowania i wyzwalania Uczniów.

5) Niemogą bydź Członkami Giełdy; ani Rady Handlowey.

Zalecamy przeto i rozkazujemy, ażeby Uchwała ta jako Prawo od dnia pierwszego Marca Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego roku obowięzujące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była. Dla podania zaś do publiczney wiadomości, umieścić Ją w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.— Działo się na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia Szesnastego Stycznia Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego Roku.

WODZICKI.

*Mieroszewski*, S. J. S.

(L.S.)

Dzień ogłoszenia jest pierwszy Miesiąca Marca 1821. Roku.

*Nro 4625. Dzien. Gł. Senatu.*

# My Prezes i Senatorowie

## Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszém w obec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, wiadomo czyniemy, iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu pietnastym Grudnia 1820. roku, stósownie do wniesionego i w myśl Artykułu XI. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Proiektu, uchwalone zostało iednomyślnością Prawo,

roz-

rozciągaiące rygor Ustawy Seymowey z dnia pietnastego Grudnia 1818. roku zapadłey na Place puste do zabudowania kwalifikowane, — mocą którego rzeczone Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy, iż tak w samym Mieście Krakowie iak i Jego Przedmieściach, znaczna się ilość Placów pustych do zabudowania kwalifikowanych znayduie, na których Właściciele żadnych dotąd niewznoszą Budynków; końcem przywiedzenia do skutku Planów ogólnego Stolicy i Miast Okręgowych upięknienia, które dla przywiedzioney dopiero przyczyny spoznieniu ulega, stanowi; iż:

Przepisy Ustawy Seymowy z dnia 15. Grudnia roku 1818. znaglaiącey Właścicieli Domòw spustoszałych i niemięszkalnych do reparacyi onychże, niemniey zezwalaiącey na Sądową sprzedarz, w razie gdyby pomimo napomnienia reparacyi nieprzedsiębrali, lub przedsiąwziętey niekończy-

czyli; zastôsowanemi również bydź maią do Placów pustych, tak w Stolicy iak i Miastach Okręgowych znayduiących się, które Planami ogólnemi upięknienia do zabudowania przeznaczonemi są, lub na przyszłość przeznaczonemi bydź mogą, pod obowiązkiem dla nowych nabywców Placów rzeczonych, na wypadek gdy w skutku ninieyszey Ustawy Sądownie sprzedanemi zostaną, iżby nowe Budowle w ciągu czasu przez Rządzący Senat wyznaczyć się maiącym, wystawili. —

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia pierwszego Miesiąca Kwietnia Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego roku obowięzuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była.— Dla po..nia zaś do publiczney wiadomości umieścić ią w Dzienniku rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.— Działo się na Posiedzeniu Senatu

natu dnia dwudziestego pierwszego Grudnia Tysiąc Ośmset Dwudziestego roku.—

*Wodzicki.*

*Mieroszewski Sekr. Jener: Senatu.*

L. S.

*Dzień ogłoszenia iest pierwszy Kwietnia*
1821. *Roku.*—

# My Prezes i Senatorowie

## Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Oznaymuiemy wszem w obec, i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mięszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu; iż na Posiedzeniu Reprezentantów w dniu Osmym Stycznia Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego Roku, stósownie do wniesionego i w myśl Artykúłu XI. Konstytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Projektu, zapadło iednomyślnością Pra-

wo; Mocą którego toż Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy, iż Fundusz Prestymonialny, Kapitule Katedralney Krakowskiey z Wsi Narodowey Węgrzce, przez dawnieyszych Beneficyatów Wieś tę posiadaiących opłacany, przez zeszłe Rządy na Skarb zabranym niezostał; niemniey iż Dekret Króla Jmci Saskiego w dniu 2. miesiąca Listopada r. 1810. w Dreznie zapadły, nieinkamerowane ieszcze Fundusze Duchowne przy służących Jm Prawach i przeznaczeniu, aż do ogólnego w tey mierze Układu i Postanowienia pozostawił; w duchu wspomnionego Dekretu stanowi:

Kwota Złotych Sześćset Siedmdziesiąt Sześć, z ogolney należytości Złotych Tysiąca, po odtrąceniu Podatków i Wydatków na reparacyą Budowli z wcieloney części Prestymonialney do Wsi Węgrzce, przez zeszłe Rządy aż do Roku 1814. opłacana; ma bydź również płaconą Posia-

da-

daczom tegoż Prestymonium z Skarbu publicznego Miasta Wolnego Krakowa i Jego Okręgu.—

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Postanowięnie ninieysze z dniem pierwszym Czerwca Tysiąc Ośmsęt Dwudziestego Pierwszego roku moc obowięzuiącą wziąść maiące, od kogo należy dopełnionem było.—

Dla podania zaś do publiczney wiadomości, umieścić go w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.— Działo się na Posiedzeniu Naszym w Krakowie dnia szesnastego Stycznia Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego Roku.—

*Wodzicki.*

*Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.*

(L. S.)

*Dzień ogłoszenia iest pierwszy miesiąca Czerwca* 1821. *Roku.*—

# My Prezes i Senatorowie

## Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszém w obec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, wiadomo czyniemy; iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów dnia trzydziestego Grudnia Tysiąc Ośmset Dwudziestego roku odbytym większością głosów Artykułem XIII. Konstytucyi przepisaną, uchwalone zostało Prawo w następuiącey osnowie:

Chcąc

Chcąc przyczynić się do wzrostu Sztuk, Rzemiosł i wszelkich Professyów, stósownie do przeznaczenia nadanego temu Krajowi przez Trzy Nayjaśnieysze Dwory, i uważaiąc Urządzenie istnieiących Korporacyów w sposób zamiarowi temu i stopniowi dzisieyszey oświaty odpowiadaiący za iedyny do tego środek, przy zachowaniu ile możności tychże Korporacyów w używaniu służących Im Przywilejów uchwala:

# PRAWO

## o *Urządzeniu Kunsztów, Rzemiosł i Professyi.*

### ARTYKUŁ 1*wszy*

Malarstwo, Sztycharstwo, Rzeźbiarstwo, Budownictwo wodne i ziemne, Muzyka i wszelkie Sztuki wyzwolone, są wolne i nieformuią żadney Korporacyi — Senat wyda przepisy zapobiegaiące nad-

uży-

użyciu tey wolności po wysłuchaniu zdania Osòb celuiących w tych Sztukach. —

ARTYKUŁ 2gi

Dobrowolne zawiązywanie się Towarzystw Sztuk pięknych w poprzednim Artykule wymienionych, może mieć mieysce za zezwoleniem Rządu, nikt iednak zmuszonym bydź niemoże, aby do Nich należał. —

ARTYKUŁ 3ci

Cechy utrzymuią się do tych Rzemiosł i Professyi, ktòrych wydoskonalenie pewney i długi Nauki potrzebuie, i gdzie Czeladź wyzwala się i wędruie. —

ARTYKUŁ 4ty

Cechami tey natury będą, Sukiennicy i Postrzygacze razem; Tkacze, Barkaniarze i Farbiarze, Passamonnicy i Wstąźnicy, Kurdybanicy, Czerwono Garbarze, Białoskórnicy, Kapelusznicy, Grzebie-

bie-

bieniarze, Introligatorowie, Rusnikarze, Tokarze, Mosiężniki, Złotniki i Jubilery, Rękawicarze, Kowale, Kuśnierze, Kotlarze, Mularze i Kamieniarze, Perukarze, Rymarze, Siodlarze, Slusarze, Krawcy, Szewcy, Mieczniki i Szpadniki, Blacharze, Stolarze, Zegarmistrze, Stelmachy, Cieśle, Konwisarze, Kominiarze, Szklarze, Cukiernicy, Mydlarze.—

## ARTYKUŁ 5*ty*.

W takim tylko razie rzeczone w Artykule 4*tym* Rzemiosła i Professye w Cechy urządzonemi bydź maią, gdy dziesięciu Maystrów tegoż Rzemiosła lub Professyi zbierze się, wyiąwszy gdyby Senat na to szczególne wydał zezwolenie.—

## ARTYKUŁ 6*ty*

Liczba Maystrów w każdym Cechu niepodlega żadnemu ograniczeniu.—

ARTY-

ARTYKUŁ 7my

Nikt niemoże bydź Czeladnikiem, kto nieterminował, a Maystrem, kto na Czeladnika nie był wyzwolonym, niewędrował, i niezłożył dowodòw biegłości w swey Sztuce (Meisterstük.)

ARTYKUŁ 8my

Gdyby dopełniaiącemu wszystkich przepisów i uzdatnionemu Cech odmawiał wyzwolenia, lub przyięcia na Maystra, Senat po rozpoznaniu całey okoliczności, poleci Cechowi w pewnym oznaczyć się maiącym terminie wyzwolenie lub przyięcie, w razie zaś gdyby Cech w czasie oznaczonym tego niedopełnił, wyda Mu Konsens na wolne prowadzenie Rzemiosła, i poleci Go wpisać iako Maystra do Ksiąg Cechowych, dlatego wszelkim Osobom niebędącym Członkami iakowego Cechu, lub nieopatrzonym w Konsensa Rządowe, zabrania się prowadzenie iakiego-

kol-

kolwiek Rzemiosła lub Professyi pod karami Policyinemi, iakie Senat oznaczy co do każdego w szczególności Cechu.—

ARTYKUŁ 9ty

Czas Nauki Uczniów, wprawy Czeladzi, wędrówki, ilość opłat za przyięcie Ucznia, wyzwolenie Czeladnika i przyięcie na Maystra, a nadto innych peryodycznych Składek do zastąpienia wydatków Cechu potrzebnych i opłat porządkowych, równie iak i sposób udowodniania biegłości w Sztuce, Senat po zasięgnieniu Opinii, postanowi zgodnie z Przywilejami każdego w szczególności Cechu, o ile te znaydzie bydź zgodnemi z duchem czasu i istnącemi Ustawami.—

ARTYKUŁ 10ty

Maystrom cechowym z Zagranicy przybywaiącym, zapewnia się wolne i bez opłaty do Cechów przyięcie.—

ARTY-

ARTYKUŁ 11ty

Starsi Cechòw wybieranemi będą przez Vota sekretne co lat trzy; wybory te przez Rząd zatwierdzonemi bydź powinny, iednakże Starsi źle się sprawuiący, na przedstawienie Cechu mogą bydź złożonemi przez Senat z Starszeństwa i nowe wybory nakazane.—

ARTYKUŁ 12ty

Ciż Starsi utrzymować się będą Administracyą grosza Cechowego, i rachować się z niego Cechowi z końcem każdego upłynionego Etatowego Roku.—

ARTYKUŁ 13sty

Każdemu Posiedzeniu Cechowemu Kommissarz od Rządu delegowany przewodniczyć ma.—

ARTYKUŁ 14sty

Każdy Rzemieślnik lub Professyonista wytwory swey pracy publicznie hurtem lubcząstkowo sprzedawać może.—

ARTYKUŁ 15sty

Przepisy szczególne przy rozwinięciu ninieyszych Zasad przez Senat wydać się maiące, obeymuią Prawidła, wedle których całe postępowanie na powyższych zasadach oparte w Cechach odbywać się ma. —

ARTYKUŁ 16sty

Urządzenie ninieysze obowięzywać będzie równie Klassę Chrześcian, iak i Starozakonnych we wszystkich szczegółach bez wyłączenia. —

ARTYKUŁ 17sty

Żydzi oddzielnych Cechów składać niebędą, i prowadzący aktualnie iakie Rzemiosło, ieżeli prócz tego Podatek Osobisty przywiązany do tego Przemysłu dotąd opłacali, uważać się maią za aktualnych Członków Cechu tego mieysca, w którym są zamieszkali, lub gdzie byliby

przy-

przyłączonemi; Uczniowie zaś Jch, aby byli wyzwolonemi, albo Czeladź aby była na Maystrów przyiętą, potrzeba aby się poddała pod formalności dla Cechu przepisane. —

## ARTYKUŁ 18*ty*

Podług tego co iest zastrzeżone w §. 25. Statutu urządzaiącego Klassę Starozakonnych, żaden Mayster Chrześcianin niebędzie mógł odmòwić przyięcia Żyda za Ucznia, lub za Czeladnika. —

## ARTYKUŁ 19*sty*

Jnne wszelkie Cechy dziś istnące Artykułem 4*m* nieobięte, a któreby się znaydowały w posiadaniu Przywilejów, mogą w prawdzie nadal pozostać, z tym jednakże wyraźnym zastrzeżeniem: iż obok istnienia Jch, każdemu wolno będzie trudnić się Professyą do Nich należącą. —

Zale-

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia pierwszego Miesiąca Czerwca Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego roku obowięzuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była.— Dla podania zaś do publiczney wiadomości umieścić ią w Dzienniku rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.— Działo się na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia osmego Stycznia Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego roku.—

*Wodzicki.*

*Mieroszewski Sekr. Jener: Senatu.*

L. S.

*Dzień ogłoszenia iest pierwszy miesiąca Czerwca* 1821. *Roku.*—

# My Prezes i Senatorowie

## Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszem w obec, i każdemu z osobna, komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu; wiadomo czyniemy, iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu Trzydziestym Grudnia Tysiąc Ośmset Dwudziestego Roku stósownie do wniesionego i w myśl Artykułu XI. Konstytucyi, poprzednio od Senatu przyiętego Projektu, Uchwalone zosta-

ło iednomyślnością Prawo umorzenia Długów Skarbowych na Jnexigibiliach z czasu od 1go Czerwca 1819. do końca Maja 1820. roku opieraiących się, Mocą którego rzeczone Zgromadzenie Reprezentantów przekonane z przedstawionych od Senatu Rządzącego Wykazów, obeymuiących Wyszczególnienie Jnexigibiliów, od których Podatki, i inne Należytości Skarbowe ściągnione bydź niemogą, i do umorzenia są Kwalifikowane.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Podatku Dymowego | Złpol. 1089 | gr. | d. 9. |
| dtto Ofiary 40 grosza | „ 2340 | 6 | „ „ |
| dtto dtto 24 gro: | „ 70 | 27 | „ „ |
| dtto dtto 10 gr. | „ 332 | 21 | „ „ |
| Konsensowego od Tytoniu i Tabaki - - | „ 70 | „ | „ „ |
| Opłaty od Szynków | „ 833 | 6 | „ 9. |
| dtto od Fiakrów | „ 30 | „ | „ „ |
| dtto od Kar Policyinych | „ 685 | 20 | „ „ |
| z Domów Skarbowych | „ 619 | 9 | „ „ |
| Jntraty z Dóbr Narodowych | „ 169 | 15 | „ „ |

Czyn-

| | | | |
|---|---|---|---|
| Czynszów Emfiteutycznych i Reempcyonalnych „ | 739 | 10 „ | 12 |
| dtto Ziemnych i Emfiteutycznych - „ | 270 | 9 „ | 9. |
| dtto Arendownych z Kramów i drobnych Real: „ | 292 | 13 „ | „ |
| Targowego z mieysc od Przekupek - „ | 321 | 14 „ | „ |
| z Exekutnego - „ | 267 | 27 „ | „ |
| Dochody funduszu Krajowego Budgetem nieobięte | 24 | „ „ | „ |

Summa ogólna Złp. 8155 gr. 29. de. 3.

Złotych Polskich Ośm tysięcy Sto Pięćdziesiąt Pięć, Groszy Dwadzieścia Dziewięć, denarów trzy — Umarza i wykreślone z Regestrów Biórczych Kassy Rządowey począwszy od 1. Czerwca 1819. roku do dnia 31. Maja 1820. roku mieć chce. — Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta iako Prawo od dnia dzisieyszego obowiązuiące uważana, i do

kogo

kogo należy dopełnioną była.— Dla podania zaś do publiczney wiadomości, umieścić ią w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.— Działo się na Posiedzeniu Senatu dnia Osmego Stycznia Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego Roku.—

*Wodzicki.*

*Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.*

(L. S.)

# My Prezes i Senatorowie

## Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wszém w obec i każdemu z osobna kōmu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Mieszkańcom Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, wiadomo czyniemy, iż na Posiedzeniu Zgromadzenia Reprezentantów w dniu Piątym Stycznia Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego roku odbytym, stósownie do wniesionego, i w myśl Artykułu XI. Kontytucyi poprzednio od Senatu przyiętego Projektu u-

chwa-

chwalone zostało Jednomyślnością Prawo, Mocą którego toż Zgromadzenie Reprezentantów zważywszy, iż stan Skarbu Publicznego dopuszcza przyniesienia pewney Ulgi Kontrybuentom w Podatkach, które od dnia 1. Czerwca r. 1821. do Skarbu Publicznego wnosić maią; zważywszy nad to, iż przez zmnieyszenie Podatku Osobisto - Klassyczno - Przemysłowego, przez Mieszkańców i Obywateli całego Kraju z wyłączeniem Włościan niewłaścicieli opłacanego, tudzież zniżenie opłaty dymowego Podatku od Dymów Włościańskich, które po ostatniey Lustracyi za byłego Rządu Królestwa Polskiego odprawioney przybyły, ulga rzeczona do wszystkich Obywateli, i Mieszkańców całego Kraju rozciągnioną bydź może, stanowi: —

ARTYKUŁ 1szy

Podatek Osobisto - Klassyczno Przemysłowy z mocy Ustawy Seymowey pod

dniem

dniem 27. Grudnia roku 1817. zapadłey, w Summie Złopols: 105,884. przez Mieszkańców i Obywateli Miasta Krakowa i Okręgu z wyłączeniem Włościan niewłaścicieli dotąd opłacany, od dnia 1. Czerwca roku 1821. tylko w Summie Złopols: 87,884. corocznie wybieranym bydź ma, i Miasto Kraków, Okrąg i Klassa Mieszkańców Starozakonnych, w takiey samey proporcyi Summę rzeczoną Podatku Osobisto - Klassyczno - Przemysłowego składać maią, iaką wskazuie Artykuł 3. powołaney dopiero Ustawy Seymowey z zachowaniem tylko względu na zmnieyszoną ilość ogólną Podatku, i bez naruszenia zasad do rozkładu pomiędzy szczególnych Koutrybuentów Ustawą Seymową z dnia 7. Stycznia 1820. wskazanych.—

### ARTYKUŁ 2gi

Podatek Podymnego wraz z Procentem 50 od 100 przez Właścicieli Wsiów

Pleba-

Plebanów, Posiadaczów iakichkolwiek bądź realności ziemskich, i Włościan w Dobrach i realnościach, bądź Narodowych, bądź Instytutowych, lub prywatnych, podług Lustracyi, i rektyfikacyi w latach 1789. i 1791. odprawioney, do dnia ostatniego Maja 1820. do Skarbu Publicznego wnoszony, ma bydź od dnia 1. Czerwca 1821. w teyże samey ilości na powròt wybieranym z odmianami iednak niżey wyrażonemi:

## ARTYKUŁ 3ci

We wsiach, Plebaniach, i wszelkich realnościach Ziemskich w których ilość Podatku Podymnego podług odbytey w roku 181$\frac{8}{9}$ Lustracyi dymòw, większą się bydź okazała, ma pozostać nietylko, dawna Podymnego ilość, ale nadto od każdego przybyłego Dymu Włościańskiego bez różnicy, nie już Zło: Pols: 10. gro: 15. lecz Złpols: 4. do Skarbu Publicznego opłacanym bydź ma.—

ARTY-

## ARTYKUŁ 4ty

We wsiach, Plebaniach, i wszelkich realnościach Ziemskich, z których podług powyższych z roku 18 1⁸⁄₉ Lustracyi, ilość Podatku Podymnego, mnieyszą się bydź okazała, pozostać ma dawna Podatku ilość, chybaby dowiedzionym było, że grunta do Dymów przywiązane dawniey przez wylew wody zerwanemi zostały, w którym to przypadku Właściciele Wsiów Plebani, i wszelkich realności Ziemskich Posiadacze i Włościanie, będą mieli prawo żądania na gruncie nowey Lustracyi i stósownego zmnieyszenia w miarę ubyłych Dymów.—

## ARTYKUŁ 5ty

Ubytek w Dymach nienadaie prawa do zmnieyszenia Podatku, ieżeli grunta pozostały, i z takowych Właściciel Wsi, Pleban, Posiadacz wszelkiey realności Ziemskiey, lub Gromada użytkuie; i w pierw-

szym

szym razie Właściciel Wsi, Pleban, lub Posiadacz realności ziemskiey, a w drugim Włościanie ilość Podatku z ubytku dymów wynikaiącą opłacać winni, w miarę iak go dawnieysi gruntu tego Posiadacze opłacali.—

ARTYKUŁ *6ty.*

Rozkład Podatku Dymowego z przybyłych dymów wynikaiący, Dziedzice Wsiów, Plebanii, i Posiadacze wszelkich realności ziemskich w myśl przepisu Konstytucyi z roku 1775. uskutecznią w obecności Woytów Gmin właściwych.—

ARTYKUŁ *7my*

Lustracya z roku 181$\frac{8}{9}$ przyimuie się za zasadę wskazuiącą liczbę Dymów w każdey Wsi, Plebanii, i wszelkiey realności ziemskiey znayduiących się; gdyby iednak na wniesienie Właściciela Wsi, Plebana lub Posiadacza wszelkich realności Ziemskich, niemniey Włościan po odby-

tey

tey Lustracyi okazało się ze w Lustracyi przyiętey za zasądę, została iakowa pomyłka, takową Senat Rządzący po przekonaniu się dostatecznym, o rzeczywistym stanie rzeczy sprostować nakaże. —

### ARTYKUŁ 8my

Kommissye do Lustracyi powtórney Dymów w wypadkach ninieyszą Ustawą przewidzianych, delegować się maiące, składać się maią z Wóyta Gminy właściwey, Obywatela Właściciela Wsi, ile bydź może z teyże Gminy, a w razie nie znaleziena takowego z Obywatela Właściciela Wsi z inney Gminy wezwać się maiącego, — przysięgą zobowiązanego i Urzędnika Administracyinego, bezpłatnie Kommissye podobne odprawić za dostarczeniem tylko podwody, z strony żądaiącego Kommissyi obowiązanego, których Senat wyznaczy; W Lustracyi Dymòw po Wsiach, i wszelkich realnościach duchownych, przybieranym bydź ma oprócz

rego

tego na Członka Kommissyi, Kommissarz Duchowny, od Władzy Biskupiey na ten koniec wyznaczony.—

Zalecamy przeto i rozkazuiemy, ażeby Uchwała ta, iako Prawo od dnia pierwszego Miesiąca Czerwca Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego roku obowięzuiące uważaną, i od kogo należy dopełnioną była.— Dla podania zaś do publiczney wiadomości umieścić ią w Dzienniku rozporządzeń Rządowych rozkazaliśmy.— Działo się na Posiedzeniu Senatu w Krakowie dnia Szesnastego Stycznia Tysiąc Ośmset Dwudziestego Pierwszego Roku.—

*Wodzicki.*

*Mieroszewski Sekr. Jener: Senatu.*

L. S.

*Dzień ogłoszenia iest* 1. *Czerwca* 1821.—

*Nro 183. Dz: Gł: Sen.*

# My Prezes i Senatorowie

## Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zważywszy, iż Obraz Stanu Skarbu publicznego Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, iest przedmiotem każdego Mieszkańca Kraju tuteyszego nader interessuiącym, postanowiliśmy rozkazać, ażeby Budget Przychodów i Rozchodów ogólno Krajowych na Rok 18$\frac{21}{22}$ zbiorowo wedle przepisów Statutu urządzaiącego Zgromadzenia Polityczne, a mianowicie Artykułu 151, tegoż Statutu ułożony i przez

Zgro-

Zgromadzenie Reprezentantów w dniu 9. Stycznia roku bieżącego przyięty, drukiem ogłoszony i w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych umieszczonym został.—

Działo się na Posiedzeniu Naszym dnia 16. Stycznia 1821. Roku.—

*Wodzicki.*

*Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.*

| Numer porządkowy | BUDGET PRZYCHODÓW na Rok Etatowy 18 21/22 | Przez Zgromadzenie Prawodawcze na Rok 18 21/22 przyięty Złt. pol. | gr. |
|---|---|---|---|
| | **TYTUŁ Iwszy** | | |
| | *Podatki Stałe* | | |
| 1 | Podatek Podymnego . | 205,506 | 8. |
| 2 | dtto Subsidium Charitativum - | 24,769 | 22. |
| 3 | dtto Offiary 40. Grosza | 51,523 | 16. |
| 4 | dtto Offiary 24. Grosza | 73,425 | 26. |

Offia-

| Ner porządkowy | | Przez Zgromadzenie Prawodawcze na Rok 18$\frac{21}{22}$ przyięty | |
|---|---|---|---|
| | | Złt. pol. | gr. |
| 5 | dtto Offiary 20. Grosza | 1,790 | 28 |
| 6 | dtto Offiary 10. Grosza | 5,433 | 2 |
| 7 | dtto Łanowe - - | 121 | 8 |
| | Summa Tytułu Igo | 360,576 | 20 |
| | **TYTUŁ IIgi** | | |
| | *Dochody Niestałe* | | |
| 8 | Podatku Czopowego od Trunków, iako to: Wódek, Okowity, Szumówki, Araku, Likieru, Piwa Angielskiego, Porteru, Miodu, Maliniaku, Wiszniaku, tudzież od Win, podług przecięcia 4ro letniego - - - | 197,815 | 20 |
| 9 | Podatek Osobisto Klassyczno Przemysłowy - | 87,884 | — |
| 10 | z Poczty approximative | 6,000 | — |

z Pa-

| Ner porządkowy | | Przez Zgromadzenie Prawodawcze na Rok 18²²/₂₂ przyięty Złt pol. | gr. |
|---|---|---|---|
| 11 | z Papieru Stęplowego podług przecięcia 4ro letniego - - - | 41,533 | 2 |
| 12 | z Soli podług Kontraktu od 1. Czerwca 1821 r. | 180,000 | — |
| 13 | z Opłaty roczney, od Konsensów na sprzedarz Tytoniu, Tabaki i Kart do gry z przecięcia lat 4ch | 2,539 | 3 |
| 14 | z Opłaty od Szynków podług przecięcia 4ro letniego - - - | 38,226 | 4 |
| 15 | z Opłaty od Fiakrów dtto | 587 | 2 |
| 16 | z Opłaty z Redut od Pa Kluszewskiego podług Kontraktu - - | 200 | — |
| 17 | z Tax i kar Policyinych, tudzież od Pozwoleń utrzymywania Muzyk, Widowisk podług przecięcia 4ro letniego - | 4,375 | 17 |
| 18 | z Robot Aresztanckich, podług przecięcia 4ro letn: | 6,542 | 26 |

Opła-

| Ner porządkowy | | Przez Zgromadzenie Prawodawcze na Rok 18$\frac{21}{22}$ przyięty | |
|---|---|---|---|
| | | Złt. pol. | gr. |
| 19 | **Opłaty Kuracyiney** od wchodzących i wychodzących Osòb z Szpitala Wenerycznych i Domu Obłąkanych, podług przecięcia 4ro letniego | 1,789 | — |
| 20 | z Domòw Narodowych w Krakowie podług Wykazu - - - | 6,600 | 10 |
| 21 | Czyńszu Dzierżawnego z Domòw Akademickich | 638 | — |
| | Summa Tytułu II | 574,730 | 24 |

## TYTUŁ III.

### *Intraty z Dóbr Narodowych*

| | | | |
|---|---|---|---|
| 22 | z Dzierżaw Dòbr Narodowych czasowych i wieczystych - - | 256,123 | 15 |

z Mły-

| Ner porządkowy | | Przez Zgromadzenie Prawodawcze na Rok 18 21/22 przyięty Złt. pol. | gr. |
|---|---|---|---|
| 23 | z Młynów Krakowskich | 18,000 | — |
| 24 | z Gruntu Latarnia zwanego i Domu tamże | 440 | — |
| 25 | z Browaru Królewskiego, i Szynku na Zamku w Domu Skarbowym, podług Kontraktu do ostatniego Maja 1823. roku trwaiącego - - | 2,775 | — |
| 26 | z Dziesięcin podług Wykazu - - | 12,842 | 17 |
| 27 | z Lasów Narodowych podług przecięcia 4ro letniego - - - | 12,491 | 10 |
| 28 | z Kopalni Węgla approximative - - - | 6,888 | — |
| | Summa Tytułu III. | 309,560 | 12 |

## TYTUŁ IV.

### *Prowizye, i Czyńsze Reempcyonalne*

Prowi-

| Ner porządkowy | | Przez Zgromadzenie Prawodawcze na Rok $18\frac{21}{22}$ przyięty Złt. pol. | gr. |
|---|---|---|---|
| 29 | Prowizye od Kapitałów Rządowych na Dobrach lokowanych - - | 4,780 | 14 |
| 30 | Prowizye od Kapitałòw, z Erbpachtòw Dòbr Narodowych tytułem wkupnego zebranych - | 14,185 | 24 |
| 31 | Czyńsze Emfiteutyczne i Reempcyonalne na Dobrach i Realnościach hipotekowane - | 3,580 | — |
| 32 | Czyńszu Ziemnego Jnwentarskiego od Starozakonnych w Kaźmierzu - | 3,600 | — |
| 33 | Prowizye od Kapitałów na Szpital Wenerycznych | 329 | 16 |
| 34 | dto dto Obłąkanych fp. 200 | 903 | — |
| | Summa Tytułu IV. fp. 200 | 27,378 | 24 |

## TYTUŁ V.

*Dochody IX. Gmin Mieyskich*

Czyń-

| Ner porządkowy | | Przez Zgromadzenie Prawodawcze na Rok 18$^{21}_{22}$ przyięty Złt. pol. | gr. |
|---|---|---|---|
| 35 | Czyńsze Ziemne i Emfiteutyczne - - | 4305 | 10 |
| 36 | Dzierżawy z Dòbr Mieyskich tak doczesnych iako i Erbpachtòw - | 19,604 | 2 |
| 37 | Prowizyi od Kapitałòw tytułem wkupnego z Erbpachtòw Dòbr Mieyskich, tudzież za Materyał z murów Mieyskich zebranych - - | 5020 | — |
| 38 | Kramów i innych drobnych Realności - | 17,451 | 10 |
| 39 | Targowego od Przekupek podług przecięcia 4ro letniego - - | 9078 | 2 |
| 40 | z Wagi Mieyskiey dto dto | 1323 | 12 |
| 41 | Od pożyczania i stęplowania Wag i Miar 4ro let: | 366 | 12 |
| 42 | Od Konsensów na Rzemiosła i Wyrobki raz ieden opłacanych, w mieysce dawnych Tax od Prawa Mieyskiego, podług przecięcia czteroletniego - | 1079 | 15 |

| Ner porządkowy | | Przez Zgromadzenia Prawodawcze na Rok 18²¹⁄₂₂ przyięte Złt. pol. | gr. |
|---|---|---|---|
| 43 | Prowizyi od dawnych Kapitałów czynnych - | 930 | 25 |
| 44 | Pokładnego na Cmentarzu Głównym podług przecięcia 4ro letniego - | 653 | — |
| 45 | Od Starozakonnych dodatek do dochodu Kamelaryinego - - | 6536 | — |
| | Summa Tytułu Vgo | 66,347 | 28 |

# TYTUŁ VI.

## *Extraordynarya*

| | | | |
|---|---|---|---|
| 46 | Exekutnego podług przecięcia 4ro letniego - | 2250 | 27 |
| 47 | z Szlachtuza Jeneralnego podług przecięcia 2ch letniego - - | 16189 | 20 |
| 48 | z funduszu Rogatkowego, Mostowego, Lądowego, zwrot ⅓ części Jnspektora Budownictwa i | | |



Przy-

| Ner porządkowy | | Przez Zgromadzenie Prawodawcze na Rok $18\frac{21}{22}$ przyięte Złt. pol. | gr. |
|---|---|---|---|
| | Przychodów, Kancellaryi tegoż, a $\frac{1}{10}$ części pensyi Urzędników Kassy | 4270 | — |
| 49 | Zwròt kosztów na Druki, za Dzienniki Rządowe, podług przecięcia czteroletniego - - | 2142 | — |
| 50 | z Wpływów Extraordynaryinych - - | 50 | — |
| | Summa Tytułu VIgo | 24882 | 17 |
| | Ogół Przychodów | 1363477 | 5 |

# BUDGET ROZCHODÓW

na Rok Etatowy $18\frac{21}{22}$.

| Tytuły | | Złt. pol. | gr. |
|---|---|---|---|
| I | Na Pensye Senatu z Wydziałami - - | 306,379 | — |
| II | „ Potrzeby Kancellaryine i Opał - - | 14,339 | — |
| III | „ Sądownictwo - | 138,200 | — |

„ Aka-

| Tytuły | | Przez Zgromadzenie Prawodawcze na Rok 18²¹⁄₂₂ przyięły Złt. pol. | gr. |
|---|---|---|---|
| IV | „ Akademią i Szkoły - - 8200 f. | 403,433 | 15 |
| V | „ Opał dla Akademii i Szkół - - - | 7,049 | 5 |
| VI | „ Milicyą i Żandarmeryą | 147,543 | 9 |
| VII | „ Kompetencye - | 28,172 | 20 |
| VIII | „ Jnstytuta Dobroczynności - - - | 53,182 | 23 |
| IX | „ Więzienia - - | 40,746 | 2 |
| X | „ Opłacenie Prowizyi od Kapitałów - - | 4130 | 7 |
| XI | „ Budowy Rządowe - | 67,602 | 7 |
| XII | „ Czyszczenie Miasta, oświecanie Lampami i Rekwizyta Ogniowe - | 21,527 | 12 |
| XIII | „ Ogólne potrzeby Krajowe - - - | 51,160 | 8 |
| XIV | „ Administracyą Dochodów Niestałych - | 37,129 | 12 |
| XV | „ Giełdę Kupiecką - | 4000 | — |
| XVI | „ Extraordynarya - | 10,410 | 17 |
| XVII | „ Umorzenie Długów - | 28,671 | 25 |
| | Ogół Rozchodu | 1,363,477. | 5. |

Wyraźnie Milion Trzykroć Sześćdziesiąt Trzy Tysiące Czterysta Siedmdziesiąt Siedm Złotych Polskich i Groszy Pięc.—

Za Zgodność *Mieroszewski Sekr. Jen. Senatu.*

*Nro 4542. Dz: Gł: Sen.*

# My Prezes i Senatorowie

## Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Nadesłane sobie przy Odezwie Prezydującego w Zgromadzeniu Reprezentantów Grudniowym roku 1820. zdanie sprawy o stanie i położeniu Kraju Wol: Miasta Krakowa przez iednego z delegowanych do Izby Prawodawczéy Senatorów odczytane, stòsownie do Artykułu 107. Statutu Urządzaiącego Zgromadzenia polityczne w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych umieścić rozkazawszy, do publicznéy wiadomości podaie —

Kraków dnia 16. Grudnia 1820. Roku.—

*Wodzicki.*

*Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.*

## *Prześwietne Zgromadzenie Reprezentantów.!—*

Włożony na Mnie obowiązek przedstawienia stanu Rzeczypospolitey Naszéy, tém chętniéy wypełniam, że w żadnym względzie nie mogę trzymaiąc się prawdy i rzetelności utyskiwać na pogorszenie onegoż, i owszem w wielu punktach da się spostrzedz postęp ku polepszeniu, a ieżeli postęp takowy nie iest tak znaczny, iakiegoby każden Oyczyznę kochaiący Obywatel życzyć mógł, to iedynie brakowi funduszu, i krytycznemu zbiegowi okoliczności, pod któremi stęka Europa przypisać należy.— J tak zaczynam od Ludności, iako dowódu pomyślności Krajowéy.—

W roku 18$\frac{18}{19}$ Ludność wynosiła w 28miu

| | | | |
|---|---|---|---|
| Gminach — | Chrześcian | — | 92,884 |
| | Żydów | — — | 8522 |
| | | Razem | 101,306.— |

W ro-

W roku 18$\frac{19}{20}$. Chrześcian — 95839
Żydów — — 8823.

Razem 104,662

Zatém Ogólnego przybytku — 3256.
a w szczególności Chrześcian — 2955.
Żydów — 301.

Chrześciańskich Małżeństw zawartych — 1161.
Zydowskich „ 47.
Mniey od zeszłego Roku o 80.
Chrześciańskich.

a o 128.

Żydowskich. —

W roku 18$\frac{18}{19}$ urodziło się w ogóle — — 5322. Ludzi
W roku 18$\frac{19}{20}$ — 5416. „
Zatém o 94. Dusz więcey.

W roku 18$\frac{18}{19}$ umarło w ogóle 3721 Ludzi
W roku 18$\frac{19}{20}$ — 3431. „
Zatém mniey o 290. —

Z po-

Z porównenia zatém urodzonych w roku $18\frac{12}{22}$ 5416.— do zmarłych w tymże roku 3431. wypływa, że przybytek ludności w Summie 3256, składa się z przewyżki urodzonych nad liczbę zmarłych 1985, wynoszącéy, tudzież obcych osiadłych 1271.—

Zaszczepiono Ospę zachowawczą Dzieciom w liczbie 3376.

## *FINANSE.*

Miło mi iest przedstawić, że te bez pomnożenia dawnych podatków polepszyły się, tak dalece: że Senat na Budżecie teraźnieyszym, nietylko żadnych nowych podatków nie proponuie, ale nadto przeszle Jnicyative, względem zniesienia Subsidium Charitativum, i Kamelaryinego Żydowskiego.— Wytworzanie Cynku i Hałonu z znacznym prowadzi się zyskiem, a ztąd gruntowną mieć można nadzieię, że Awanse przez Skarb publiczny na Ko-

pal-

palnie łożone, w krotce do właściwych funduszów będą zwrocone, a w ten czas czysty zysk, część Dochodów publicznych stanowić będzie.—

## BUDOWLE

Gmachy publiczne dla rozruchów Woiennych, i częstéy zmiany Rządów od lat kilkunastu w potrzebnych reparacyach zaniedbane, poczęści korzystnie sprzedane, poczęści grontownie, ile przeznaczone na to fundusze wystarczały, zreparowane zostały.— Druga część Ratusza starego, która po zburzoney pierwszey części onegoż, momentalnym zawaleniem się zagrażała; po zasięgnionéy dwóch Kommissyów opinii, złożonych tak z Budownictwa Rządowego, iako też i znawców z pomiędzy Obywatelów, tuteyszych wybranych przez Senat Rządzący iako Naywyższą Władzę, Policyiną, unikaiąc zagrażaiącego niebezpieczeństwa zdrowia i życia Obywateli,

pod

pod zburzenie poddana została. Na stacyi Rogatki 1*wszey* Dom dla Officyalistów i Straży z grontu nowo wymurowany, i 18. znacznych reparacyi w Gmachach Narodowych uskuteczniono, pomiędzy któremi szczególniey Zamek, i te, w którey iest Poczta, Policya, Nauki Malarstwa, i Rzeźbiarstwa.— Kanał Główny od Ulicy Stey Anny zasklepiony, i aż do stawiska wymurowany, a w końcu Szkarpą kamienną tudzież kratą opatrzony — drugi od Reformatów, — trzeci od Klasztoru Norbertanek — czwarty od Koszar Milicyi wymurowane, i do Kanału głównego wpuszczone, — piąty Kanał w Mieście Żydowskiem od Bożnicy pod Szlachtuz za Miasto wymurowany.— Daléy wystawiono sześć Tam palowych, i siedm faszynowych w Lipowcu, tudzież Jaz tamże zabespieczaiący część Gruntów Jankowskich, nakoniec iędnę Tamę w Dąbiu — Upusta Mydlnicka iest bliska ukończenia. —

Mo-

Mosty: Promnicki, Zwierzyniecki, wyreparowane; zaś na Wałach za Nową bramą i za Ogrodem Missyonarzów wystawione. — Na Most Stradomski wyłamano, i obocowano Ciosów Sztuk 491. z których w Krakowie znayduie się Sztuk 226. reszta przy Gorze Zakrzowka zostaie. — Drogi wedle Miasta w znaczney części nowo wymurowane, częścią dokładnie wyreparowane. — Droga Warszawska, Wrocławska, Szląsko-Austryacka, wznaczney rozległości ukończona, daléy rowami okopana, i Kamieniem wyłożona. — Ulice: Szczepańska od Teatru do Przedmieścia *Stey* Anny, Szpitalna, Przecznica *Stey* Anny, tudzież w Mieście Żydowskiem od Bramy aż do Bożnicy całkowicie z Trotoarami wybrukowane zostały, znaczna część Ulicy Grodzkiey, Mikołayskiey, Sławkowskiey, *Sto* Jańskiey i innych przebrukowano i zreparowano przez Aresztantów. — Plac od Ulicy Sławkowskiéy do Reformatów, tudzież od Ogrodu Kryminalnego do

Ulicy

Ulicy *Stey* Anny zniwellowany i wyplantowany. — Plac po zburzonym Gmachu Ratusza starego i Domu Grod zwanego na Zamku splantowany. — W niektórych mieyscach Plantacye Drzewkami przyozdobione. —

Budowle prywatne. — Tych w roku teraźnieyszym w Mieście Krakowie i Jego Przedmieściach, postawiono z twardego Materyału 19 — Opustoszałych z gruntu restaurowano 35. — Pomnieyszych zaś Budowli i reparacyi 555. uskuteczniono — w Okręgu wymurowano 15. Domów, Chałup przybyło 307. —

## *Dobra Narodowe i Kamelaryine* —

W roku tym na wieczne Dzierżawy urządzone są Wsie Węgrzce i Bolechowice z Przyległością Zelków. — Ekonomika, w Dobrach tym sposobem urządzonych znacznie wznosi się tak w nowych Budowlach iako też w Rolnictwie i Jnwenta-

rzach.

rzach. Podług zawiadomienia Kommissyi Włościańskiey Dobra Duchowne Kobylany, i Rudawa na Erbpacht urządzać rozpoczęto. —

W Lasach Narodowych i Jnstytutowych zaprowadzony ścisły porządek, a mieysca puste Nasieniem Modrzejowém są zasiane, i te pięknie Latorośle wypuszczaią — Kopalnie iak się wyżey powiedziało, zyskownie prowadzą się. —

Jnstytuta Religiine żadney w tym roku niedoznały zmiany — w roku przeszłym ustanowione prawidła tyczące się Klasztorów ściśle w roku tym są zachowane — Kościoła w Rybny fabryka rozpoczęła się, w Raciborowicach mieyscowemu Parochowi przez Entreprizę oddana. —

## *Jnstytuta Oświecenia Publicznego.*

Uniwersytet Jagielloński téy tylko doznał zmiany, że w Wydziale Teologicznym

po

po zrezygnowaniu Professora Teologii Pastoralnéy, katedra teyże połączona została z katedrą Teologii Moralnéy — połączenie to iest tém sprawiedliwsze, iż dawniey obydwa te przedmioty przez iednego Professora były dawane, a po rozłączeniu tychże, iedną pensyą zwyczayną obydwa Professorowie dzielili się. — Powtóre w Wydziale Lekarskim ieden Nauczyciel bezpłatny dawał Lekcye publiczne Macrobiotyki; Potrzecie w Wydziale Matematyczno Fizycznym przybył Professor Matematyki Elementarnéy zaopatrzony funduszem od przeszłego Zgromadzenia Reprezentantôw wyznaczonym. —

W roku $18\frac{18}{19}$ było Audytorów Uniwersytetu — — 366.

W roku $18\frac{19}{20}$ — — 390.

Więcey o 24.

Ukończyło bieg Nauk w obydwóch Oddziałach Wydziału Filozoficznego, a w

czę-

części do innych udało się Wydziałów Uczniów 112. w Wydziale Lekarskim 13. — w Wydziale Prawa 27. w Wydziale Teologicznym 14. —

Otrzymali w Kraju i Zagranicą Stopnie Doktorów w Wydziale Filozoficznym 4. w Wydziale Lekarskim Doktorów Medycyny 2. — Doktor Chirurgii 1. — Chirurgów niższych i Akuszerów 4. — Akuszerek 6. — Magistrów Farmacyi 3. — w Wydziale Prawa otrzymało stopień Magistrów prawa 4. — w Wydziale Teologicznym otrzymało stòpień Doktora 2*ch*. —

Bursa Jeruzalem złączona z Bursą Philosophorum w tym roku została ukończoną, i do 200. Studentów mieścić może, do którey atoli dla wilgoci Murów dopiero w Maju roku przyszłego Studenci wprowadzeni będą; témczasem w Bursie ex Collegio minori utworzonéy roku tego 78. a w Brusie Jurisperitorum 36. mieściło

się

się — reparacya Sali Jagiellońskiey iest ukończona, a przyozdobienie iéy na ukończeniu. —

Szkoły Przygłówne. Liczba Osób uczących pomnożoną została w Oddziale II. przez zaprowadzenie dwóch Klass wyższych, i przez dodanie czterech Collaboratorów. — Ustawy Karności świeżo zaprowadzone bardziéy wyszczególnione, i ściśleysze zapewnić mogą utrzymanie w Szkołach naylepszego porządku. —

Znaydowało się w roku $18\frac{18}{19}$ Uczniów w obydwóch Oddziałach — 930.

W roku $18\frac{19}{20}$ — — 961.

W roku $18\frac{19}{20}$ ukończyło szkoły Licealne 69.

Zdało ścisły examen Maturitatis — 60.

W tymże roku było w Szkołach początkowych w Mieście uczących się

Chłopców — — — 392.

Dziewcząt — — — 179.

W szko-

W szkołach Publicznych Żeńskich.
w Klasztorach — — — 308.

Po pensyach płci żeńskiey — 93.

Liczba więc uczących się w Krakowie po wszystkich Jnstytutach Naukowych — — 2228.

W Okręgu Miasta Krakowa było uczących się Chłopców — 1966.
Dziewcząt — — 1119.

Stawianiem trzech Szkołek w Dobrach Narodowych, to iest: w Wsiach Jeleniu, Babicach, i Czerniechowie Rząd zaymuie się, każda z tych 80 Uczniów mieścić może.—

## *Jnstytuta Miłosierdzia*

W Szpitalu S. Łazarza, było ostatniego Maja 1819. 74. Chorych— 6. Położnic.—

W ciągu roku 18$\frac{1}{2}\frac{9}{3}$ Chorych 776. Położnic 54.—

Razem 850 Chorych— 60. Położnic.—

Z tych

Z tych wyzdrowiało 624. Chorych:— 54. Położnic.

Umarło 150. „ 9.

Zostało z końcem Maja 1820. Chorych 76.— Położnic 4.—

Ostatniego Maja 1819. było Dzieci w Szkole 67— u Mamek 101.

W ciągu roku przybyło do Szkoły 21. Do Mamek 279.—

Razem 468.—

| | | |
|---|---|---|
| Z tych umarło | 169. | 200. |
| W służbę i do Rzemiosł | 10. | |
| Adoptowano — | 5. | |
| Matki własne odebrały | 16. | |

Pozostało — 268.

W Szpitalu Braci Miłosierdzia

Z końcem Maja 1819. było Chorych 8.—
W ciągu roku przybyło — 69.—

Razem — 77.—

| | | | |
|---|---|---|---|
| Z tych wyzdrowiało | 59. | — | 66.— |
| umarło | 7. | | |

Pozostało — 11.—

W Szpitalu Wenerycznych i Obłąkanych

| | | |
|---|---|---|
| Z końcem Maja 1819. było | Wenerycznych | 40. |
| | Obłąkanych | 20. |
| W ciągu roku przybyło | Wenerycznych | 190. |
| | Obłąkanych — | 21. |

Razem Obłąka: 41. Wenery: 230.

| | | |
|---|---|---|
| Wyzdrowiało | Obłąkanych 11. | Wenery: 158. |
| Umarło | „ 1. | „ 9. |

Pozostało Obłąkan: 29. Weneryczn: 63.

Towarzystwo Dobroczynności Rapport swój Drukiem Publiczności ogłosiło. —

*Stan Więzień*

Z końcem Maja 1819. zostało

| | | w Jnkwizycyi, | Osądzonych |
|---|---|---|---|
| Więźni | „ | — 35. | — 95. |
| W ciągu roku przybyło | 231. | — | „ |
| Razem | 266. | — | „ |

Z tych

Z tych osądzono 105.)
Z pod Jnkw: uwol: 124.) 229. — 105.

Zostało 37. — 200. —
Po wytrzymaney karze uwol: — 111. —

Pozostało ostat: Maja 820. 37. — 89. —

## *Sądownictwo*

*Sprawy Cywilne*

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Sądy Pokoju odsądziły i ugodziły Spraw | — | „ | — | 1012. |
| Zaległo | — | „ | — | 3. |
| Trybunał I. Jnstancyi odsądził | | | — | 506. |
| Zaległo | — | „ | — | 11. |
| Sąd Appellacyiny | — | „ | — | 233. |
| Zaległo | — | „ | — | 4. |
| Sąd III. Jnstancyi | — | „ | — | 35. |
| Razem odsądzono Spraw | | | | 1776. |
| Zaległo | — | | — | 18. |

Podań tak nazwanych Ekonomiczny miał
Trybunał I. Jnstancyi -- 4095.

Uła-

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Ułatwił | -- | -- | -- | 5897. |
| Zaległo | -- | -- | -- | 198. |
| Sąd Appellacyiny miał | | -- | -- | 1964. |
| Ułatwił | -- | -- | -- | 1949. |
| Zaległo | -- | -- | -- | 15. |

Stan Depozytów Trybunału *Iwszey* Instancyi w dniu 31. Maja 1820.

| | | | |
|---|---|---|---|
| W Złocie i Srebrze | Złpol. 37956. | gr. | 7$\frac{3}{5}$ |
| W Szeynach Austryackich | 3858 | — | 24$\frac{4}{5}$ |
| W Bomaszkach Rossyiskich | 10500. | — | — |
| W Skryptach na Złoto i Srebro | 76813. | — | 15. |
| W Skryptach na Bankocetle dawne Austryackie | 3576,745. | | — |
| W Kosztownościach ogołem | 4445. | — | 11. |

## *Sprawiedliwość Karna*

| | | |
|---|---|---|
| Policya Pośrednia spisała Instrukcyą w Sprawach Poprawczych | — | 103. |
| Miała zaległych Policyinych | — | 12. |
| W ciągu roku wprowadzono | — | 1199. |
| Razem | | 1211. |

Z tych odsądzono — 465.
Zgodą i nieprzytomnością stron załatw: 500.
Odesłano do Sądów właściwych 243.

Razem 1208.

Z dniem 31. Maja 1820. zalega — 3.
Woyci Gmin 28. mieli wprowadzonych Spraw Policyinych — 616.
Odsądzili — — — 506.
Zalega — — — 110.

Trybunał Iszey Jnstancyi miał Spraw Poprawczych w dniu 31. Maja 1819.
Zaległych — — 20.
W roku Etatowym przybyło — 123

Razem 143.

Z tych odsądzono — 125.

Zostaie Zaległości — — 18.
Spraw Kryminalnych niebyło zaległych
W roku Etatowym teraźnieyszym było 12.
Odsądzono — 10.

Zaległo — 2.

Sąd

Sąd Appellacyiny w dniu 31. Maja 1819.
W sprawach Policyinych niemiał Zaległości.

| | | |
|---|---|---|
| W roku Etatowym było | — | 42. |
| Odsądzono | — | 40. |
| Zaległo | — | 2. |

Spraw Poprawczych równie niebyło Zaległości.

| | | |
|---|---|---|
| W roku Etatowym przybyło | — | 22. |
| Odsądzono | — | 22. |

Równie niebyło Zaległosci w Sprawach Kryminalnych.

| | | |
|---|---|---|
| W roku Etatowym było | — | 9. |
| Odsądzono | — | 9. |

Sąd III. Jnstancyi niemiał Spraw Karnych.

## MILICYA

Dnia ostatniego Maja 1819. było Głów 275.

W ciągu roku zawerbowano wraz i do Muzyki — — 72.

Z przybyłemi zatém 347.

Z te-

Z tego po wysłużonéy Kapitulacyi

| | | | |
|---|---|---|---|
| Uwolniono | — | 28. | 53. |
| Umarło w Szpitalu | — | 5. | |
| Dezerterowało | — | 13. | |
| Odpędzonych za Wyrokiem | | 4. | |
| Oddanych pod Sąd Cywilny | | 3. | |

Zatém pozostało w dniu 31. Maja 1820.

Głów — — 294.

Żandarmerya żadnéy w tym roku niedoznała zmiany.

Tém sposobem przedstawiłom to wszystko, co posłużyć może do dokładnéy wiadomości Statystyki Krajowéy, a jeżeli iakiego punktu w szczególności niedotchnąłem, to zapewne dla tego, że w nim żadna niezaszła zmiana od wystawienia przeszłorocznego.

Kraków dnia 6. Grudnia 1820. roku.

(podpisano) *Kucieński.*

249.

*Nro 4552 Dz: Gł: Sen.*

# My Prezes i Senatorowie

## Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Nadesłane sobie od Prezyduiącego w Zgromadzeniu Reprezentantów w Miesiącu Grudniu roku bieżącego zebranym zdanie sprawy o stanie i położeniu Kraju Wolnego Miasta Krakowa, przez iednego z trzech Delegowanych Senatorów uskutecznione, stosownie do Artykułu 107. Statutu Organicznego, Zgromadzenia Polityczne urządzaiącego, w Dzienniku Rozporządzeń Rządowych umieścić rozkazawszy, do publiczney podaiemy wiadomości.—

w Krakowie dnia 10. Grudnia 1821.

*Wodzicki.*

*Mieroszewski Sekr: Jen: Senatu.*

## *Prześwietne Zgromadzenie Reprezentantów!*

Kiedy z Woli Konstytucyi oprócz Swietnego Prawa stanowienia Ustaw w rzeczach Cywilnych i Kryminalnych, Władza stanowienia zrodeł Przychodów, przeznaczania Onychże na potrzeby Publiczne, czuwania nad właściwemi Wydatkami, Obierania pierwszych w Kraju Urzędników, a w ogólności przykładania się wszelkiemi sposobami do polepszenia bytu Rzeczypospolitey, Jzby Reprezentantów stała się udziałem; Kiedy używanie Praw tych Majestatycznych byłoby niepewne, często nieużyteczne, a nawet i szkodliwe, gdyby Prawodawcy niemieli sobie rzetelnie przedstawioney wiadomości rzeczywistego Stanu Kraju w Ogólności, i w szczegółowych, Okolicznościach, gdyby niewiedzieli iakie maią zrodła, i srodki do użycia, iakie prze-

szkody

szkody do pokonania w celu zbliżenia się do szczęścia Narodowego; Tedy rzeczą iest nieodzowną, aby Prześwietnemu Zgromadzeniu Reprezentantów przedstawiony był wierny Obraz Statystyczny Statutem Urządzaiącym Zgromadzenia Polityczne przepisany.

Co Senat Rządzący z Prawa, i Obowiązku swoiego działaiąc do powszechnego Celu uskutecznił, a co mu do uskutecznienia pozostaie, równie umieszcza w Obrazie niniejszym Statystycznym. Że atoli Stan Rzeczypospolitey od chwili Jey istnienia znaczne w Ogólności pozyskał ulepszenie, każden łatwo się przekona: Zmnieyszone są albowiem znacznie Ciężary Publiczne, spłacona znaczna Część długu Krajowego w pamietnym Roku 1809. zaciągnionego, a przecież źrodła przychodu powiększone, powiększona ludność, polepszone Rolnictwo, upieknione Miasto,

grüntownie założone drogi, restaurowane Gmachy, murowane Kanały, i Bruki, razem znacznie polepszyło Stan Klassy zarobkowéy.— Lecz przystępuiemy do Działan ostatniego Roku, a tak naypierwey.—

## L u d n o ś ć

| | | |
|---|---|---|
| wynosiła roku $18\frac{19}{20}$ Chrześcian | | 95,839. |
| Żydów | — | 8,823. |
| Razem | — | 104,662. |
| w Roku $18\frac{20}{21}$ wynosi ludność | | |
| Chrześcian | — — | 98,979. |
| Żydów | — — | 8,955. |
| Razem | — | 107,934. |
| Zatém więcéy Chrześcian o | — | 3,140. |
| Żydów | — | 132. |
| Czyli więcéy w Ogólnéy ludności | | 3,272. |
| Zawartych Małżeństw Chrześciańskich w Roku $18\frac{20}{21}$ | — | 1,219. |

Pu-

Publicznie zawartych Żydowskich 55.

Razem — 1,274.

w Roku $18^{19}_{20}$ Chrześciańskich — 1,161.

Żydówskich — 47.

Razem — 1208.

więcéy zatém Małżeństw

Chrześciańskich o 58

Żydowskich o 8.

Urodziło się w r. $18^{19}_{20}$ Chrześcian 5,032.

Żydów — 384.

Razem — 5,416.

w Roku $18^{20}_{21}$ Chrześcian — 5,157.

Żydów — 320.

Razem — 5,477.

W ogóle więcéy o 61.

a w szczególności Chrześcian więcéy o 125.

Żydów mniey o 64.

Umar-

| | | | |
|---|---|---|---|
| Umarło w r. 18$\frac{19}{20}$ w Ogóle | — | — | 3431. |
| w r. 18$\frac{20}{21}$ | — | — | 2862. |
| | | Zatém mniey o | 569. |

Zaszczepiono Ospę zachowawczą dzieciom
w Roku 18$\frac{19}{20}$ w Liczbie 3376.
w Roku 18$\frac{20}{21}$ w Liczbie 3580.

## F i n a n s e

Szczegołowe Zrodła Przychodów o ile powiększone zostały, Projekt do Budgetu, i Rachunki, które będą złożone okażą. W tym mieyscu powiem tylko w Ogólności, że Prześwietna Reprezentacya Narodowa w tym Roku niebędzie się widziała w potrzebie stanowienia Podatku nowego.

## B u d o w l e

Co wieki przez ciągłe usiłowania utworzą, to krótki czas zaniedbania, i klęsk woiennych obala, i niszczy. Swietniał

nie-

niegdyś Kraków, Stolica Krolów możnych, z gmachów trwałych, i wspaniałych, które choyność Monarchów, i bogactwa Narodu postawiły. Przeniesienie Stolicy stało się początkiem upadku Miasta. Zaburzenia w Oyczyznie, napady Nieprzyiacielskie, zmiany Rządów, a ztąd koniecznie wypływaiące zaniedbanie utrzymania, i reparacyi, Gmachy Miasta tego zbliżyły do upadku. Rząd teraźnieyszy dwie tychże Budowli publicznych spostrzegał klassy; iedne uznał iako grożące momentalną z niebespieczeństwem Publiczności, i znacznym uszkodzeniem w Sąsiedzkich murach koniecznie złączoną ruiną, i tę pod zburzenie poddał; drugie mniéy uszkodzone, na których restaurowanie przecież znaczne Wydatki ponieść było potrzeba, otrzymawszy od Prześwietnych Reprezentacyi stósowne fundusze, troskliwie utrzymać i wyreparować starał się. A tak w samym Mieście Krakowie 25.

znacz-

znacznych reparacyi w Gmachach Publicznych uskuteczniono, pomiędzy któremi, szczególniey wedle Domów pod N. 26. i 27. na Stradomiu, wedle Kościoła S. Woyciecha, Młynów Górnych, i Domów Rządowych, pod L. 106. 114. 129. 671. wedle Kollegium Nowodworskiego, Koszar Milicyi, i Żandarmeryi, Kościoła Obrządku Greckiego, Składu Scholastyki zabespieczenia przedsięwzięte, a Gmach S. Ducha na Szpital Obłąkanych urządzony; Równie Domy Rządowe w Okręgu porządnie utrzymywane, Kościół w Rybny w murach wyprowadzony. i pokryty, Szluza Mydlnicka ukończona, tama w Lipowcu iedna, w Dąbiu druga zbudowana, a dwie nadłożone, Studnia w Zamku Kamienna od dawna zarzucona, wychędożona, i kołem do ciągnienia wody, tudzież dwoma wiadrami opatrzona. Studnie w Gmachu S. Ducha, i Koszarach Żandarmów nowo wycembrowane, zaś na

Pla-

Placach Publicznych, w Koszarach Milicyi, i Domach Rządowych wyreparowane.

Kanały podziemne, wszelkie nieczystości z Miasta wyprowadzaiące, dla Miast większych nader są użyteczne. Z tego względu Rząd troskliwie stara się przyspieszać tę Budowlą tak potrzebną, o ile fundusze na ten przedmiot przeznaczone wystarczaią, a tak Kanał przez całą Ulicę Wiślną został nowo wymurowany, i do Kanału Głownego wpuszczony; Powtóre Kanał Głowny z drugiey Strony Miasta, to iest: od Nowey do Grodzkiey Bramy nietylko rozpoczęty, ale nawet znacznie, i stósownie do funduszu posunięty został.

Siedm Mostów mnieyszych częścią nowo wystawionych, częścią gruntownie wyreparowanych. Szczególniey Most Stradomski na Starey Wiśle, i Zwierzyniecki przy Uyściu Rudawy szczególnieysza Uwagę

wagę Rządu na siebie ściągały. Osobliwie do pierwszego przez kilka lat czynią się przygotowania, a lubo ieszcze Budowa tą kosztowna w tym Roku niemogła bydź rozpoczętą, spoźnienie to iedynie szczupłości funduszu właściwego, któren także na Bruki, i drogi publiczne obracanym bydź musiał, a ztąd wynikaiącey oszczędności przypisać należy; do opoźnienia tego przyłożył się także brak Maystrów Kamieniarskich, i Zawód Entreprenera teyże roboty.— Atoli w Roku ninieyszym silnieysze przedsiewzięte zostały przygotowania, ile że przy znacznieyszym przychodzie z funduszu Mostowego, i Rogatkowego, i w większey części ukończonym Miasta brukowaniu; większego funduszu do tey roboty spodziewać się należy. Budowa Mostu Zwierzynieckiego dzielnie rozpoczęta została, i przygotowanie znaczne w Ciosach mnieyszych, których do Mostu Stradomskiego użyć niemożna, nastąpiło.

Bruki czynnie prowadzą się, iuż widziemy w Ogólności znaczną różnicę między dawnym ich Stanem, a teraźnieyszym. Połowa Rynku i wszystkie Ulice pryncypalne, a znaczna część poprzecznic Brukiem nowym są wyłożone, i Trotoarami opatrzone. W ciągu Roku tego brukowanie Ulicy Stolarskiey, i Żydowskiey przez Entrepryzę wypuszczone, znacznie zostało posuniętym. Oprócz tego w Ulicy Grodzkiey od S. Jędrzeia do Bramy Grodzkiey, w Kazimierzu od Kordegardy do Bramy Glinianey, w Ulicy Sławkowskiey od Marków do Kleparza Bruki przez Aresztantów zostały wyreparowane. Drogi w Obrębie Rogatek iako to: od Kapucynów ku Zamkowi, i Kleparzowi, w Ulicy Pańskiey, od dolnych Młynów, do Rogatki *7ey* w końcu Ulicy S. Anny, w Ulicy Piaskowey, od Bramy Floryańskiey do Rogatki *4ey*, w Ulicy Wolskiey, w Ulicy Długiey, i Garbarskiey,

ile

źle potrzeba wymagała wyreparowane, kamieniem wyłożone, i Zwirem wysute.

W Okręgu Trakt Warszawski szczególnieyszą na Siebie sciąga uwagę, i dla tego wedle tegoż roboty z pospiechem posuwaią się. A tak na Trakcie tym przez Gminę Modlnicką idącym okopano rowami Sążni 937. wyplantowano długości Sążni 2,672. w których znaczne Mieysca wklęsłe pozasypywano do tego zwieziono Kamienia Sążni kubicznych 277; oprócz przesianego Krzemieńca; drogi wybrukowano przez Sążni 745, i przysypano zwirem 1100. nadto trzy Mosty murowane postawiono.

Na Traktach Lubelskim, Wrocławskim, Szlązko - Austryackim, na drodze do Przewozu w Czernichowie, i Fabryczney w Gminie Jaworzno do dobrego przyprowadzono Stanu, a w szczególności

wyko-

wykopano rowów Sążni 3,773. wyplantowano Sążni 5007. — Wybrukowano, i zwirem, żuzlami, lub kamieniem tłuczonym wysuto Sążni 2,217. — Wyłamano Kamienia Siągów 865. i tyleż zwieziono w wielu mieyscach boki umocnione, i darniem wyłożono, między Pleszowem i Branicami wysypano groble wysokości łokci 4. a długości Sążni 60. do tego wszędzie, gdzie potrzeba było murowano Kanały, i stawiano Mosty. Co do Plantacyi Dziedzieniec Gmachu S. Ducha, na którym 2000. drzewek topolowych do rozsadzenia na placach Publicznych, przeznaczonych są zasadzone, tudzież Wchód na Wał Bramy Floryańskiey splantowane zostały.

Budowle Prywatne. W Roku tym wystawiono Budowel nowych Siedm, z gruntu restaurowano Domów opustoszałych 39. mnieyszych reparacyi uskuteczniono 320. Chałup Wieyskich w Okręgu przybyło 28.

## Dobra Narodowe, i Kamelaryine.

W Roku tym z Dóbr Narodowych ieden tylko Folwark Wola Bolechowska, zaś z Dóbr Duchownych Kobylany, Rudawa, Brzezinka na Erbpacht urządzonemi, a do urządzenia innych kroki przygotowawcze przedsiewziętemi zostały. Dzierżawcy wieczyści poprzednio zakupione Folwarki, nowemi Budowlami przy znacznych nakładach upiekniaią, i razem dobrą Ekonomikę i Rolnictwo polepszaią. Lasy Narodowe przy dozorze bacznym są w porządku zachowywane, i stósownie do Prawideł Gospodarstwa lesnego urządzaią się; nasieniami częścią zakupionemi, częścią w mieyscu zbieranemi Gołoborza zasiane. Dawnieysze zasiewy Modrzejów, i innych gatunków nasion, iakie w mieyscu zbieranemi bydź mogły, z dobrym skutkiem udały się, puszczaiąc piekne

lato-

latoroślé. Lasy Narodowe są porębami wymierzanemi rok rocznie cięte; Poręby są pomnieysze, bo lubo obszerność lasów pozwalałaby większych, z Uwagi iednak że większa Część tych Lasów iest młodociana, poręby iuż od Lat dwoch zmnieyszonemi bydź musiały. Przynoszą atoli pewny Zysk oprócz dostarczenia Materyałów do Budowli Rządowych, i Opału do Biór Rządowych, i dla Jnstytutów. Podobnież lasy Jnstytutowe są urządzone.

W pierwszych Latach istnienia Rzeczypospolitéy Kopalnie Narodowe iuż to dla kosztowności wydobywania, i Manipulacyi, iuż to dla braku chęć kupowania wytworów maiących, nietylko czystego Zysku nieprzynosiły, ale nawet w nadziei przyszłego zysku niechcąc ie zamknąć Rząd z obcych funduszów na popęd fabryki znaczne Summy awansować musiał. Poźniey atoli gdy się wzięło do

wydo-

wydobywania Węgla przez odkrycie ziemi oszczędziwszy na Manipulacyi, i przy nastąpionym większym Cynku pokupie, nietylko Summy awansowane zwracaią się, lecz nadto Kopalnie czystą zaczynaią przynosić Jntratę, i ta iuż na Budgecie Przychodu umieszczona będzie.

Rownie o korzystym produkowaniu Hałunu zasiągnąwszy Opinii, S. R. Hałunownią założył, i te korzystnie prowadzi. W Szczególności w roku $18\frac{26}{27}$ wytworzono

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Galmanu Cetnarów | — | 10,547. | Funt. | 50. |
| Czystego Cynku — | — | 2,979. | — | 50. |
| Hałunu — | — | 1,156. | — | 17. |

| | | |
|---|---|---|
| Grubego Węgla z Kopalni podziemnych korcy | — | 31,180. |
| przez odkrycie powierzchni | | 44,040. |
| Kostkowego — | — | 4,355. |
| Miału — | — | 21,243. |

## Jnstytuta Religiyne

Zadney w tym Roku niedoznały zmiany. Budowa Kościoła w Rybny prowadzi

się

się z pospiechem iak powiedziano wyżey pod Art: o Budowlach Publicznych inne maią przyzwoite utrzymywanie, i natychmiastowe potrzebne reparacye, tudzież Cmentarz w Chrzanowie, i Rudawie został obmurowany.

## Instytuta Oświecenia Publicznego.

W Uniwersytecie Jagiellońskim co do Katedr żadna niezaszła odmiana, i tylko Katedra Teologii Dogmatyczney przez śmierć X. Mikołaia Gilles zawakowała, i dla obsadzenia oneyże teraz konkurs odbywa się.

W Roku $18\frac{20}{21}$ było Audytorów w Uniwersytecie w wszystkich Wydziałach 323.

w Roku $18\frac{19}{20}$ — — 390.

Zatém mniey od Roku poprzedzadzaiącego o — — 67.

Ukończyło Nauki w Wydziale Teologii 6.
w Wydziale Prawa — 26.
w Wydziale Lekarskim — 11.

W Wydziałach Filozoficznych ukończyło Nauki, lub przeszło do ionych Wydziałów — — — 100.

Otrzymało Stopnie Doktorów

w Wydziale Teologicznym — 8.
Lekarskim — — 1.

w Obydwoch Wydziałach Filozof: 1.

Otrzymało Stopnie Magistrów w Wydziale Prawa 4. — z Farmacyi iedèn, Chirurgii, i Akuszeryi 1. — Akuszerek 5. — Geometrów 2. —

Biblioteka, i zakłady Nauk w miarę funduszów swoich pomnożone zostały dziełami Staremi, i Naynowszemi, Jnstrumentami, Machinami, i Preparatami. W Domach Akademicznych istotne poczyniono ile możności reparacye, a restauracya

racya Sali Jagiellońskiey iest bliska zupełnego ukończenia. — W Bursach Jeruzalem, i Philosophorum w Roku przeszłym wyreparowanych, wydane są Urządzenia, i uporządkowania, oraz Bursy te opatrzone w potrzebne sprzęty, i Młodzież pod Dyrekcyą mianowanego Seniora ulokowana.

## Szkoły Przygłowne

| | |
|---|---|
| Liczba Uczniów w Oddziale S. Anny | 534. |
| a u S. Barbary — | 409. |
| Razem — | 943. |
| | wynosi. |

Ukończyło Szkoły i otrzymali Zaświadczenia Maturitatis, 21.

## Szkoły Początkowe

W Szkołach Początkowych w Mieście Krakowie exystuiących było w roku $18\frac{20}{21}$. Uczniów — — 439.

 w Szko-

w Szkołach płci Żeńskiey po Klasztorach — — — 391.

Na Pensyach Płci Żeńskiey — 96.

A zatem było uczących się po wszystkich Jnstytutach Naukowych w Mieście Krakowie — -- 1,869.

W Okręgu uczyło się Chłopców 1,643.

Dziewcząt 1000.

Razem 4512.

Z tem wszystkim pomimo Statutu urządzaiącego Starozakonnych, i obiecanych ztąd dla Nich korzyści, Liczba Dzieci Żydowskich prawie nic nieznacząca w dopiero wyrzeczoney Summie znayduie się.

## Jnstytuta Miłosierdzia

Towarzystwo Dobroczynności. Niegdyś wszystkie place, i Ulice Krakowa napełnione były tłumem Żebractwa, mniey

może

może z prawdziwie ubogich wsparcia godnych, iako raczéy z obdartego proźniactwa składaiących się. W celu przyniesienia Ulgi cierpiącéy ludzkości, a razem zapobieżenia bezprawiom Mężowie z Swiatła, Cnoty, i wytrwałości znakomici, weszli w Związek pod Nazwiskiem Towarzystwa Dobroczynności, a wnet zniknęla Nędzą z oczów naszych, kilkaset ubogich umieszczono w mieszkaniach wygodnych, przyodziano; i w potrzeby do życia zaopatrzono. A lubo Instytut ten Dobroczynności naywięcéy ugruntowany iest na Jałmużnach, przecież, dzięki Staraniom Towarzystwa tegoż, i choyności Obywatelskiey, nietylko dotąd trwa niewzruszenie, lecz nawet przyszłe swoie trwanie obiecuie.

Kiedy Uchwałą Zgromadzenia Reprezentantów z r. 1817. wszystkie fundusze Szpitalne na fundusz Ubogich pod zarządzeniem Towarzystwa Dobroczynności zostaiących oddane zostały, dochód z tych

stano-

stanowi znaczną Rubrykę wpływu, a Rząd zaiął się staraniem wyśledzenia, i windykowania fuuduszów Szpitalnych od dawnego czasu zaniedbanych.— Z końcem r. etatowego $18^{20}_{21}$ znaydowało się w tém Ogólnym Szpitalu ubogich — 260.

W Szpitalu S. Łazarza było ostatniego Maja 1820. chorych — 80.
W ciągu Roku $18^{20}_{21}$ przybyło — 814.

Razem — 894.

Z tych wyzdrowiało — — — 670.
umarło — — — 131.
Zatém zostało z końcem Maja 1821 r. 93.

Ostatniego Maja 1820. pozostało Dzieci w Szkole 62.— u Piastunek 12.— u Mamek w mieyscu 31.— Na Wsiach 103.— W ciągu Roku Etatowego przybyło Dzieci do Szkoły 20.— do Piastunek 20.— do Mamek w mieyscu 273.— na Wsi 170.— Z tych odebrały Matki 25.— Adoptowano

4.—

3.— na Służbę wydano 5.— do Rzemiosła 1.— Na Wsie do chowania wydano 170— do Szkoły przeniesiono 6.— do Piastunek 1.— napowrót do Szpitala odebrano 12.— wyszło z Opieki Szpitala 13.— Umarło 145.— Zostaie na Rok 18$\frac{2}{2}\frac{1}{2}$ w Szkole 64.— u Piastunek 13.— u Mamek w Mieście 21.— na Wsiach 212.

W Szpitalu Braci Miłosierdzia było z końcem Maja r. 1820. Chorych 11.
do ostatniego Maja 1821. przybyło 56.

Razem — 67.

Z tych wyzdrowiało 43. }
umarło — 16. } — 59.

Pozostało — 8.

W Szpitalu Wenerycznych i Obłąkanych z końcem Maja 1820. Wenerycznych 40.
Obłąkanych 20.

W ciągu Roku przybyło Wenerycznych 204.
Obłąkanych 25.

Z tych

| | | | |
|---|---|---|---|
| Z tych wyleczono | Wenerycznych | | 179. |
| | Umarło | — | 12. |
| wyleczono | Obłąkanych | — | 8. |
| | Umarło | — | 6. |

Z końcem Maja 1821.

| | | | |
|---|---|---|---|
| pozostało | Wenerycznych | | 45. |
| | Obłąkanych | — | 31. |

W Szpitalu Żydowskim z końcem Maja 1820. było Chorych — — 9.

Przybyło wciągu r. $18\frac{20}{21}$ — — 36.

Razem 45.

Z tych wyzdrowiało — 18. }
umarło — 17. } — 35.

Pozostało ostatniego Maja 1821. r. 10.

## Stan Więzień

Z końcem Maja 1820. zostało w Więzieniach Inkwizytów 37. osądzonych 89.

Przy-

przybyło do d. 1. Czerwca 1821. Roku — 212.

Razem 249.

Z tych osądzono na karę 113.
Z pod Jnkwizycyi uwolniono 99.
Po wytrzymaney karze uwolniono 99.
Zatem pozostało Jnkwiz. 37. Osądz: 96.

Ci Więznie iuż to z Ustawy karnéy, iuż to w celu zwrocenia w części Nakładu na ich utrzymywanie potrzebnego, używani bywali do robot Publicznych, i wynaymowani.— A tak w ciągu Roku tego zarobili.

u Osób Prywatnych Złp: 761. gr. 21.
przy robotach Rządowych Złp: 7,856.

Razem Złp: 8,617. gr. 21.

Z tey Summy odtraca się 6ty grosz dla Więznia po ukończonéy karze, uwolnionego na pierwsze iego potrzeby w kwocie

Złp: 1,436. gr. 10.

Pozostaie Złp: 7,183. gr. 11.

## Sądownictwo.

Wedle Rapportu Prezesa Sądu Appellacyinego na końcu roku przedstawionego, Sądy Pokoju z dniem ostatnim Maje 1820. miały Spraw zaległych 3.

| | |
|---|---|
| W ciągu Roku przybyło — | 1,475. |
| Razem | 1,478. |
| Z tych ugodzono lub osądzono | 1,053. } 1,474. |
| Odesłano do Trybunału, lub spadło — — | 421. } |
| Zalega — — | 4. |

| | |
|---|---|
| W tychże Sądach było Opiek: | 324. |
| Rad Familiynych | 346. |

| | |
|---|---|
| Trybunał I. Jns: miał Spraw Zaleg: | 11. |
| w Roku Etatowym przybyło — | 466. |
| Razem — | 477. |
| Z tych odsądzono — — | 468. |
| Zalega — — | 9. |

Sąd Appellacyiny miał Zaległych Spraw 4.
W Roku Etatowym przybyło — 206.

Razem — 210.

Odsądzono — 204.

Zaległo — 6.

Sąd III. Jnstancyi miał Spraw — 47.
Odsądził — — 47.
Podań Ekonomicznych do Trybunału
I. Jnstancyi było — — — 198.
w Ciągu Roku przybyło — — 3723.

Razem 3,921.

Załatwiono — 3,756.

Zaległo — 165.

Sąd Appellacyiny miał podobnych 15
W ciągu roku przybyło — 1,889.

Razem — 1,904.

Załatwiono — 1,887.

Zalega — 17.

Stan

Stan Depozytów Trybunału I*ey* Instancyi w dniu 31. Maja 1821.

w Gogotowiznie

W Złocie, i Srebrze Złpl. 65,808. gr. 9.$\frac{1}{12}$.
w Szeynach Austryackich — 7,229. — 3.$\frac{4}{5}$.
w Bomaszkach Rossyi: — 10,500.

Razem Złp. 83,627. gr. 12.$\frac{53}{60}$.

w Skryptach, i innych Dokumentach.

Na Złoto i Srebrną monetę Zlp. 706,687 g:29$\frac{1}{6}$.
Na Biletach Austryack: — 3,378,239. g: 29.

Razem — 4,084,927. g. 28$\frac{1}{6}$.

## W Kosztownościach

Ocenionych na Złoto, i Srebro — — Złpl. 11,015. gr. 10.
Na dawne Bilety — 3,583. — 11.

Razem Złp. 14,598. gr. 21.

Summa Ogólna Depozyt: 4,183,154. — 2$\frac{3}{60}$.

Pomiędzy Depozytami wiele bardzo Mass Sierocińskich, Sukcessyinych bez u-

żytku

żytku leżało, i Właściciele Częścią niewiadomi, częścią przez odmiany Polityczne Krajów, i Trybunałów, gdzieby Massy zostawały niewiedzieli. Dla tego więc Trybunał dnia 6. Lutego 1819. r. w Gazecie Krakowskiey w Dodatku *Nro* 59. dnia 25. Lipca 1819. wydanym, wykaz wszelkich Mass w Depozycie będących umieścił, i wszystkie Jnteressowane Strony do Zgłoszenia się wezwał, i Wykaz ten także Sądom Pokoju kommunikował. Mało atoli ieszcze dotąd zgłosiło się, i takowe Depozyta odebrało, iak się z ninieyszego przedstawienia okazuie.

## Policya Posrednia.

Miała z dniem 31. Maja 1820. Spraw

| | |
|---|---|
| Zaległych | 3. |
| Przybyło w Roku ter: | 339. |
| Razem | 342. |
| Z tych odsądzono i załatwiono — — | 341. |
| Zalega — | 1. |

w Gmi-

w Gminach Mieyskich, i Wieyskich
było Zaległych — 21.
Przybyło w Roku Etatowym 933.

Razem — 954.

Z tych odsądzono załatwiono, lub do Sądòw Właściwych odesłano — — 934.

Zalega — 20.

Trybunał I. Jnstencyi niema Spraw Policyinych.

Sąd Appellacyiny miał z dniem 31. Maja 1820. zaległych Spraw Policyinych 2.
w prowadzono w Roku Etatowym 69.

Razem — 71.

Z tych Odsądzono — 67.

Zaległo — 4.

W Sądzie IIey Jnstancyi żadnéy niewprowadzono.

## Sprawy Poprawcze.

W Trybunale I. Jnstancyi było
Zaległych — — 18.
w Roku Etatowym przybyło — 174.

Razem — 192.

Z tych osądzono — — 153.

Zaległo — 39.

Sąd

Sąd Appellacyjny niemiał Zaległości
w Roku Etatowym wprowadzono 9.
i tyleż odsądzono.
W Sądzie III. Instancyi takowych niewprowadzano.

## Sprawy Kryminalne

W Trybunale I. Instancyi było

| | | |
|---|---|---|
| Zaległych | — — | 2. |
| w Roku Etatowym przybyło | — | 16. |
| Razem | — | 18. |
| Z tych odsądzono | — — | 15. |
| Zostało | — | 3. |

Sąd Appellacyjny miał Spraw — 8.
i tyleż osądził.
W Sądzie III. Instancyi Spraw takowych niebyło.

## Milicya

Dnia 1. Czerwca 1820. było

| | | |
|---|---|---|
| Officerów — — | 8. | |
| Milicyi Ruchomey — | 70. | |
| W dwoch Kompaniach | | |
| Milicyi Stałey — | 206. | |
| Muzykantów — | 10. | |
| Razem | 294. — | 294. |

Zawerbowano w ciągu Roku Et:

| | | |
|---|---|---|
| Do Milicyi Ruchomey | 15. | |
| Do dwoch Kompanii | | |
| Milicyi Stałey — | 29. | |
| Razem — — — | | 44 |

Zatém.

Zatém Ogół wynosił — — — 338.
Z tych ubyło
Dezertowało — 6.
uwolnionych — 21.
umarło w Szpitalu 6.

Razem 33. — — 33.

Pozostaie zatém Głów — 305.

Żandarmerya niedoznała żadnéy zmiany składa się ona
Z Szefa Żandarmerii — 1.
Żandarmów w Mieście Konsyst: — 8.
w Okręgu po Gminach — — 20.

Razem — 29.

Oto iest wierny Obraz Stanu Rzeczypospolitey Naszey, Miasto Kraków dla położenia swego mało handlowego, dla szczupłych zrzodeł, i srodków pomyślności swoiéy, niemoże się zbliżyć do tey Swietności, do któréy doszły inne Miasta handlowe Nadmorskie. Lecz to bynaymniéy ani Nam nadziei odbierać, ani Nas od dążenia do polepszenia bytu naszego wstrzymywać niepowinno, bo przy chęciach Izby Reprezentantów złączonych z Staraniem Senatu Rządzącego, o wiele ieszcze pomyślność Kraju Naszego posunięta bydź może.—

w Krakowie dnia 5. Grudnia 1821.

*Kucinski*